

SKRYPT

DZIENNIKARSTWO ONLINE

Program

---

1. Jak nie dać się podejść fake news – metody sprawdzania i wyszukiwania wiarygodnych źródeł informacji. Narzędzie do publikacji
2. Jak tworzyć teksty – wstęp do warsztatu blogera? Jak robić dobre zdjęcia i filmy?
3. Bezpieczeństwo podczas budowania wizerunku online. Czyje są moje treści? Czym jest plagiat i jak go unikać? Jak legalnie cytować treści stworzone przez innych?

Cele szkolenia

Podczas szkolenie omówione zostaną kluczowe zagadnienia związane z tworzeniem, publikacją, promowaniem i moderowaniem treści informacyjnych w Internecie.

Uczestnicy szkolenia dowiedzą się, jak nie dać się podejść fake newsom; poznają metody sprawdzania i wyszukiwania wiarygodnych źródeł informacji. Podczas szkolenia omówione zostaną także tradycyjne formy: tekst, video, foto pod kątem wykorzystania ich w Internecie. Uczestnicy nauczą się również zarządzać treścią na stronie, dobierać multimedia oraz moderować dyskusję w komentarzach i na forum. Poznają też tajniki bezpiecznego budowania wizerunku online oraz rozpoznawania plagiatu i legalnego cytowania treści.

Spotkanie

- Rejestracja uczestników
- Poznajmy się!
- Wstępny test umiejętności

Poznajmy się

Jak nie dać się podejść fake news – metody sprawdzania i wyszukiwania wiarygodnych źródeł informacji

Potrzeba informacyjna

Informacje wymagane przez danego użytkownika, niezbędne ze względu na cel i okoliczności jego działań. Potrzeba informacyjna prowadzi do rozpoczęcia wyszukiwania informacji.

Źródło: <http://edukacjamedialna.pl/>

CO TO JEST POTRZEBA INFORMACYJNA?

Informacje wymagane przez danego użytkownika, niezbędne ze względu na cel i okoliczności jego działań. Potrzeba informacyjna prowadzi do rozpoczęcia wyszukiwania informacji.

Źródło: edukacjamedialna.pl

Skąd czerpicie informacje?

Najczęściej też korzystamy z portali informacyjnych, popularnych wyszukiwarek, portali społecznościowych, ale również ze stron specjalistycznych, np. fotograficznych, kulinarnych, miłośników zwierząt itd. Dość popularną formą zdobywania wiedzy jest oglądanie filmów instruktażowych, np. na portalu YouTube.

SKĄD CZERPIECIE INFORMACJE?

Najczęściej też korzystamy z portali informacyjnych, popularnych wyszukiwarek, portali społecznościowych, ale również ze stron specjalistycznych, np. fotograficznych, kulinarnych, miłośników zwierząt itd.

Dość popularną formą zdobywania wiedzy jest oglądanie filmów instruktażowych, np. na portalu YouTube.

Co bierzemy pod uwagę oceniając informacje?

- WIARYGODNOŚĆ
- AKTUALNOŚĆ
- OBIEKTYWNOŚĆ
- ŁATWOŚĆ WYKORZYSTANIA
- DOSTĘPNOŚĆ
- STOPIEŃ SZCZEGÓŁOWOŚCI
- ZROZUMIALOŚĆ

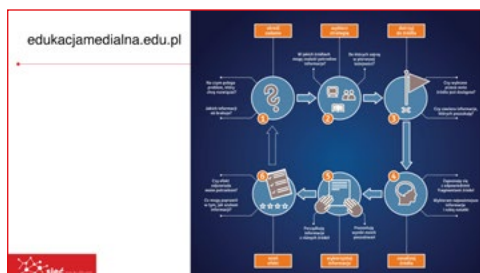

CO BIERZEMY POD UWAGĘ, GDY SZUKAMY INFORMACJI?

Pewnie każdy kieruje się innymi wskaźnikami. Badania jednak pokazują, że pewne elementy są tu stałe. I są to:

- WIARYGODNOŚĆ
- AKTUALNOŚĆ
- OBIEKTYWNOŚĆ
- ŁATWOŚĆ WYKORZYSTANIA
- DOSTĘPNOŚĆ

- STOPIEŃ SZCZEGÓŁOWOŚCI
- ZROZUMIAŁOŚĆ

Infografika pokazuje sześć kroków szukania informacji:

1. Najpierw określamy problem, przed którym stoimy. Określenie problemu, to przede wszystkim odpowiedź na pytanie, jakich informacji nam brakuje. Oznacza to że zastanawiamy się, czego szukamy. I tak może chcesz wiedzieć coś na temat wirusów komputerowych, interesuje Cię, jak zrobić zupę pomidorową albo pasjonują Cię jakieś zagadnienia z zakresu fizyki, biologii, czy medycyny.
2. Następnie musimy wybrać strategię poszukiwania informacji, czyli zastanowić się, w jakich źródłach będziemy ich szukać. No i oczywiście które z tych źródeł będą dla nas najlepsze. Oczywiście jest, że przepisu na zupę nie znajdziesz na stronie pasjonatów podróży międzyplanetarnej, a wiadomości na temat chorób oczu nie będziesz szukał na stronie tych, którzy zajmują się składaniem rowerów.
3. Teraz czas na to, by dotrzeć do źródła, czyli zastanowić się, czy odnaleźliśmy informacje, których poszukiwaliśmy. Musimy też przemyśleć, czy ta informacja jest dla nas satysfakcjonująca i zaspokaja naszą potrzebę informacyjną.
4. Krok czwarty to zapoznanie się z fragmentami źródeł, to przyswojenie wiedzy, a w razie konieczności tworzenie notatek, map myśli itd.
5. Teraz przychodzi moment, w którym porządkujemy informacje z różnych źródeł. Można zastanowić się, jak te informacje zostaną przez nas wykorzystane w życiu lub do konkretnego zadania.
6. I w końcu oceniamy efekt naszych działań, czyli odpowiadamy sobie na pytanie: Czy udało nam się rozwiązać nasz problem, czy te informacje, które odszukaliśmy, są dla nas satysfakcjonujące. Przydaje się także refleksja na temat tego, w jaki sposób szukamy tych informacji: Czy dzieje się to szybko, czy strony, z których korzystamy, są wiarygodne, czy mieliśmy wystarczająco dużo czasu, by zastanowić się nad zdobytą wiedzą.

Bańka informacyjna

- Zjawisko we współczesnej kulturze medialnej. Zachodzi, gdy odbiorca ma cały czas do czynienia z przekazami wyrażającymi podobne poglądy czy wartości. Zamyka go to na konfrontację z innymi punktami widzenia.
- „Bańka informacyjna” tworzy się w wyniku naszych przyzwyczajeń (np. zagłębienia do jednego portalu informacyjnego czy czasopisma), działania mechanizmów wyszukiwarek, dominujących linii redakcyjnych i wielu innych czynników.

sięć

FNZB

BAŃKA INFORMACYJNA

Znajdujemy się w bańce informacyjnej wtedy, kiedy docierają do nas informacje wyłącznie zgodne z naszymi poglądami, naszym światopoglądem, wyznawaną religią, naszymi zainteresowaniami.

Można więc powiedzieć, że to zjawisko oparte na proponowaniu użytkownikom sieci informacji wcześniej dla nich przygotowanych. Przygotowanie informacji dla każdego użytkownika oparta jest na algorytmach. Korzystają z nich popularne wyszukiwarki internetowe, strony internetowe, a także media społecznościowe. Algorytm bierze pod uwagę to, czego szukamy w sieci i potem na podstawie tych danych podsuwa nam wyłącznie te propozycje, które są zgodne z naszymi zainteresowaniami.

Algorytmy

Algorytmy bańki filtrującej są dopasowane do użytkowników. Oznacza to, że kiedy wpiszemy to samo hasło w wyszukiwarkę na różnych komputerach, otrzymamy zupełnie inne wyniki. Będzie to wynikiem zbierania informacji na przykład dotyczących lokalizacji, historii wyszukiwań, maili, zainteresowań osób, które z danych wyszukiwarek korzystały.

Zagrożenia

Wtedy, kiedy otrzymujemy informacje wyłącznie zgodne z naszymi poglądami, obojętne czy politycznymi, gospodarczymi, społecznymi, nabieramy z biegiem czasu przekonania, że nasze stanowisko jest jednym prawdziwym i słusznym. Powoduje to, że zanika w nas powód do refleksji. Nasz ogląd sytuacji jest w rzeczywistości bardzo ograniczony. Takie działanie na pewno utrudnia dyskusję, utrudnia rozmowę, sprawia, że ludzie stają się wrogo do siebie nastawieni.

Jak się wydostać?

- czerpać wiedzę z różnych serwisów www,
- czytać artykuły z różnych dziedzin, a także poglądy i opinie zupełnie sprzeczne z naszymi.
- dobrym pomysłem jest też korzystanie z różnych wyszukiwarek internetowych.

W ten sposób algorytmom trudniej będzie przypisać nam określony światopogląd i dostosowywać do nas informacje.

Analiza fake newsów

ANALIZA FAKE NEWSÓW

Fake news to po prostu fałszywa informacja. To plotka publikowana z różnych powodów w sieci, która tak naprawdę robi więcej zamieszania niż pożytku. Intencją osób, które udostępniają nieprawdziwe informacje, jest oczywiście wprowadzanie internautów w błąd. Głównie po to, by zarabiać pieniądze. W internecie fake newsy mogą rozprzestrzeniać się zarówno w serwisach informacyjnych, jak na portalach społecznościowych, jednak zawsze dzieje się to bardzo szybko, ponieważ mają one najczęściej charakter sensacyjny.

Analiza fake newsów

ROZSZERZENIE:

- <https://polskatimes.pl/top-10-fake-newsow-2018-o-czym-klamal-swiat-w-2018-roku/ga/13438392/zd/30754052>
- <https://crowdmedia.pl/top-10-najwiekszych-polskich-fake-newsow-2017-roku/>
- <https://www.press.pl/magazyn-press/arttykul/55061,krotki-przewodnik-po-fake-newsach>
- <https://demaskator24.pl/>
- <https://geex.x-kom.pl/wiadomosci/adam-slodowy-zyje-na-ksiezycu-fake-newsy-i-jak-z-nimi-walczyz/>

Legends miejskie

FAKE NEWS TO NIE NOWE ZJAWISKO. KIEDYŚ BYŁY LEGENDY MIEJSKIE.

Legenda miejska – pozornie prawdopodobna informacja rozpowszechniana w mediach, internecie lub w kręgach towarzyskich, która budzi wielkie emocje u odbiorców.

Legenda miejska elektryzuje słuchaczy i prowokuje ich do komentarzy i dalszego jej przekazywania, dotyczy bowiem sytuacji mogących się przytrafić każdemu lub znanych osób. Era Internetu i szybkiej wymiany informacji znacznie przyspieszyła obieg tego rodzaju plotek, obecnych od dawna w grupach społecznych. Legendy miejskie często są przekształceniem wcześniejszych opowieści ludowych – na przykład opowieść o czarnych wołgach (którymi rzekomo porywano ludzi, zwłaszcza dzieci, w epoce PRL), czy o pedofilach (lub narkomanach) zabierających małe dzieci z centrów handlowych, przetwarza wcześniejszą plotkę o Żydach porywających dzieci po to, by wyssać lub wytoczyć z nich krew i użyć do rytualnej macy.

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Legenda_miejska

ROZSZERZENIE:

- <https://dzienniklodzki.pl/najsłynniejsze-miejskie-legendy-w-polsce-od-czarnej-wolgi-do-zatrutych-cukierkow/ar/3784921>
- <http://atrapa.net/legandy>

WSKAZÓWKI DLA TRENERA:

Podaj definicję legendy miejskiej, przytocz kilka anegdot i przykładów. Zapytaj, czy uczestnicy i uczestniczki znają legendy miejskie.

Były też mity, rytuały, obrzędy. One również opierały się na nieprawdzie.

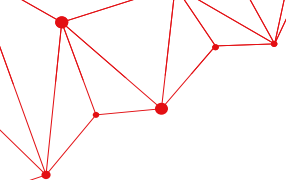

JAK SOBIE RADZIĆ Z FAKE NEWSSEM?

Możemy wykonać sekwencję kroków, które pomogą nam ocenić wiarygodność informacji. Przede wszystkim najpierw zastanawiamy się, kto jest autorem/autorką informacji i gdzie się ona pojawiła. Jeżeli zobaczysz informację znanego z imienia i nazwiska dziennikarza na kanale informacyjnym, będzie ona bardziej wiarygodna, niż anonimowa wypowiedź użytkownika Facebooka lub Twittera. Warto zawsze sprawdzić datę publikacji oraz przeczytać cały tekst, a nie zatrzymywać się wyłącznie na nagłówku. Kiedy mamy wątpliwości co do prawdziwości informacji, dobrze potwierdzić ją w innych źródłach, np. wiadomość o śmierci sławnej osoby będą podawać znaczące portale na całym świecie. Jeżeli dalej mamy jakieś wątpliwości, warto zapytać ekspertów.

Model ekonomiczny mediów internetowych oparty jest o wyświetlanie reklam. Wymusza on na redakcjach politykę „zwiększania klikalności” materiałów redakcyjnych. Najwyżej cenione są te materiały, które generują najwięcej wejść, a nie te, które opisują rzeczywistość. Dobrze napisana legenda miejska, całkowicie fikcyjna bądź oparta o pojedyncze wydarzenie (ale zmanipulowana, „podkręcona” i przedstawiona jako masowe zjawisko) będzie generować większy zasięg, niż artykuł opisujący rzetelnie fakty. Dlatego właśnie powstają fake newsy.

DEEP FAKE

Deep fake to stosunkowo młode zjawisko, które jest popularne od kilku lat.

To technika obrazu, która polega na połączeniu obrazu twarzy ludzkich przy użyciu technik sztucznej inteligencji. Innymi słowy sztuczna inteligencja pozwala nam dzisiaj nałożyć na twarz dowolnie wybranej osoby usta innej osoby, która coś mówi. Kiedy oglądamy taki film, możemy nie zorientować się, że jest to fałszywka, że dana osoba nigdy nie wypowiedziałaby takich słów, bo na przykład nie identyfikuje się z jakimiś problemami.

Przykład:

<https://www.youtube.com/embed/4GdWD0yxvqw>

To jeden z najważniejszych bohaterów serialu Gra o tron, Jon Snow, pewnie nigdy nie przeprosiłby za zakończenie cyklu. To działalność „twórcza” tych, którym, delikatnie mówiąc, zakończenie przygód bohaterów nie przypadło do gustu.

Oto najbardziej znany ostatnio deepfake – piosenkę Johna Lennona Imagine włożoną w usta polityków: <https://www.youtube.com/watch?v=eJwiJt2qbXo&t=45s>

To blog dr hab. Marcina Napiórkowskiego *Mitologia współczesna*. Zobacz tematy i kategorie.

NARZĘDZIA DO PUBLIKACJI BLOGÓW, TREŚCI VIDEO, TREŚCI WIZUALNYCH

CZYM JEST BLOG?

Blog to rodzaj strony internetowej, która zawiera uporządkowane chronologicznie wpisy. Blogi umożliwiają uporządkowanie tych wpisów, a także ich archiwizację. Kiedyś blogi kojarzone były ze stronami bardzo osobistymi, dziś podkreśla się też ich osobisty charakter, ponieważ autor czy autorzy dzielą się swoimi poglądami, opiniami, uwagami. Można nawet powiedzieć, że mają one taki charakter pamiętnikarski, ale blogi piszą też pasjonaci na przykład sztuk walki czy jazdy konnej. Z całą pewnością jest to jeden ze sposobów komunikacji w internecie.

WORDPRESS

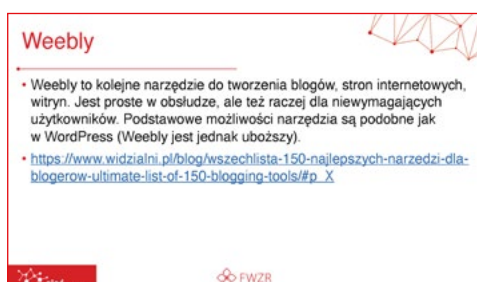
Należy wejść na stronę <https://pl.wordpress.org/>, pobrać program na swój komputer, zainstalować go.

Podstawowe możliwości, jakie daje program: można bez znajomości kodowania budować

blogi i strony internetowe dzięki gotowym szablonom. Program zawiera wtyczki, dzięki którym dodajemy np. kolejne funkcje strony WWW, np.: kontakt, mapę dojazdu itd. Żeby założyć stronę/blog należy kupić sewer, domenę, skonfigurować, pobierać WordPressa i z gotowych elementów zbudować stronę.

ROZSZERZENIE:

- https://www.widzialni.pl/blog/wszechlista-150-najlepszych-narzedzi-dla-blogerow-ultimate-list-of-150-blogging-tools/#p_X

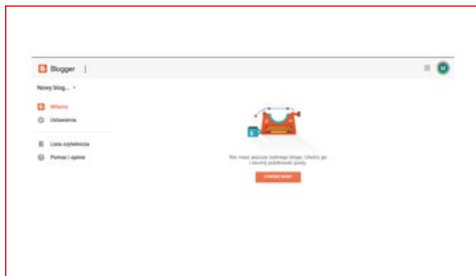

WEEBLY

Weebly to kolejne narzędzie do tworzenia blogów, stron internetowych, witryn. Jest proste w obsłudze, ale też raczej dla niewymagających użytkowników. Podstawowe możliwości narzędzia są podobne jak w WordPress (Weebly jest jednak uboższy).

ROZSZERZENIE:

- https://www.widzialni.pl/blog/wszechlista-150-najlepszych-narzedzi-dla-blogerow-ultimate-list-of-150-blogging-tools/#p_X

BLOGGER

Informacje o bloggerze ze strony producenta, które opisują, co można zrobić z pomocą tego narzędzia:

Wybierz idealny projekt

Stwórz pięknego bloga, który będzie wyglądać dokładnie tak, jak chcesz. Do wyboru masz wiele prostych w obsłudze szablonów, z których każdy ma elastyczny układ i setki dostępnych obrazów tła. Możesz też zaprojektować coś zupełnie nowego.

Skorzystaj z bezpłatnej domeny

Zaprezentuj swojego bloga światu pod dobrym adresem. Skorzystaj z bezpłatnej domeny blogspot.com lub kup własną domenę, wykonując zaledwie kilka kliknięć.

Zarabiaj

Twoja ciężka praca wymaga wynagrodzenia. Google AdSense może automatycznie wyświetlać na Twoim blogu trafne reklamy kierowane. Dzięki nim przy okazji pisania o swojej pasji będziesz też zarabiać.

Poznaj swoich czytelników

Wbudowane funkcje analityczne Bloggera pozwolą Ci sprawdzić, które posty są najpopularniejsze. Możesz dowiedzieć się, skąd przychodzą Twoi czytelnicy i co ich interesuje. Jeśli zależy Ci na bardziej szczegółowych danych, możesz też połączyć swojego bloga z Google Analytics.

Nie trać wspomnień

Uwiecznij ważne chwile. Blogger pozwala bezpłatnie i bezpiecznie przechowywać w Google tysiące postów, zdjęć i innych danych.

Dołącz do milionów użytkowników

W Bloggerze zawsze masz dobre towarzystwo – niezależnie od tego, czy dzielisz się swoją

wiedzą, przekazujesz najnowsze wiadomości, czy piszesz o tym, co leży Ci na sercu. Zarejestruj się, by sprawdzić, dlaczego miliony użytkowników piszą tu o swoich pasjach.

ROZSZERZENIE:

- https://www.widzialni.pl/blog/wszechlista-150-najlepszych-narzedzi-dla-blogerow-ultimate-list-of-150-blogging-tools/#p_X

PUBLIKOWANIE TREŚCI VIDEO

W sieci znaleźć możemy wiele różnych narzędzi do publikacji treści video. Można publikować swoje filmy na takich portalach społecznościowych jak na przykład Facebook, ale i tak prym wiodą portale, które specjalnie do tego zostały stworzone, takie jak YouTube, Vimeo, Dailymotion. To serwisy internetowe, które stworzone zostały właśnie po, to by umożliwić internautom prezentację własnych filmów, wideoklipów, niewielkich produkcji filmowych. Czasami zasoby są jakoś pogrupowane, na przykład można znaleźć filmy dotyczące podróży, kulinariów, sportu, wideoblogi, ale także klipy całkiem znanych artystów.

W Polsce chyba najpopularniejszy jest serwis YouTube, który pozwala na bezpłatne umieszczanie, ocenianie i komentowanie filmów. Użytkownicy portalu dzielą się tutaj na dwie grupy: zarejestrowani, czyli tacy którzy mają konto, i mogą nie tylko oglądać filmy, ale je także zamieszczać. Niezarejestrowani użytkownicy mogą wyłącznie oglądać filmy innych. Oprócz tego YouTube będzie użytkownikom podpowiadał, co jest akurat popularne (na czasie), umożliwiał subskrypcje, tworzenie biblioteki oraz półki z własnymi filmami, które można oglądać wielokrotnie.

Vimeo to z kolei serwis założony w listopadzie 2004 roku, a jego nazwa odnosi się do gry słów – jest połączeniem słów video i me. W przeciwieństwie do YouTube Vimeo charakteryzuje się tym, że nie ma na nim filmów amatorskich i wynika to z ograniczeń regulaminu. Co ciekawe, na polskiej stronie Vimeo znajdziemy na przykład sesje rady gminy z kilku miast, ważne wydarzenia kulturalne, a nawet, animacje czy filmy dokumentalne. Miłośnicy muzyki znajdą nagrane koncerty, pasjonaci podróży filmy z najdalszych zakątków świata, przyrodnicy filmy o zwierzętach. Tematyka jest zróżnicowana. Vimeo w 2018 roku podjęło decyzję o uruchomieniu kanału, który przeznaczony jest wyłącznie do publikacji filmów holograficznych, czyli trójwymiarowych. Jest to rewolucja na rynku, choć na kanale

można znaleźć zaledwie kilkadziesiąt animacji. Nie robią one specjalnego wrażenia. Jeżeli chcielibyśmy uzyskać efekt trójwymiaru, należy kupić specjalny holograficzny wyświetlacz.

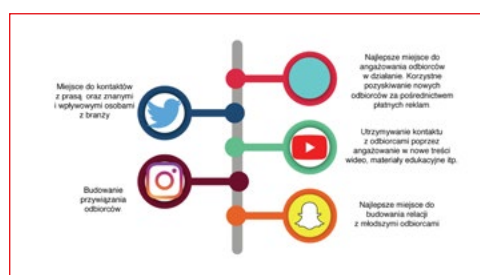

PINTEREST

Strona: <https://pl.pinterest.com/> jest serwisem społecznościowym przeznaczonym do kolekcjonowania treści wizualnych, czyli jest tablicą ze zdjęciami. Każdy użytkownik może wkleić na swoją tablicę zdję-

cia, kolaże, memy itd. i może przypiąć zdjęcia innych. Cała filozofia polega na wymianianiu się zdjęciami, które mają stanowić inspirację. Są tacy, którzy traktują stronę jak wyszukiwarkę zdjęć. Każde zdjęcie powiązane jest z linkiem do strony, z której pochodzi, a więc jest to tak naprawdę baza milionów zdjęć na świecie. Może również być inspiracją do tworzenia własnych projektów, kolaży, innych treści wizualnych.

Dobieranie właściwego formatu i kanału do wybranej grupy docelowej – wstęp i omówienie zagadnienia

Portale społecznościowe czy inaczej serwisy społecznościowe służą do utrzymywania relacji społecznych i budowania sieci społecznej. Zamiarem twórców takich portali było łączenie ludzi o podobnych zainteresowaniach, poglądach, wspólnym życiu zawodowym i prywatnym. Z zasady portale te mają

umożliwiać kontakty z ludźmi, których już znamy i dzielić się z nimi różnymi informacjami na swój temat. Na takim serwisie społecznościowym każdy użytkownik tworzy swój profil i sam decyduje, czy będzie on otwarty, czyli dostępny dla wszystkich użytkowników internetu, albo zamknięty, czyli taki, do którego dostęp będą miały tylko osoby nam znane (są też portale z całkowicie otwartymi profilami). Użytkownicy internetu mają własną przestrzeń, na której mogą publikować zdjęcia, prowadzić rozmowy, otwierać wątki i dyskusje, przysyłać filmy. Do najbardziej znanych serwisów społecznościowych należy dziś oczywiście

Facebook, popularny jest też Twitter, Instagram, YouTube. Istnieją też bardzo wyspecjalizowane serwisy społecznościowe takie jak na przykład LinkedIn, na którym użytkownicy umieszczają swoje CV i w ten sposób szukają pracy.

- Twitter to przede wszystkim miejsce do kontaktów z prasą oraz znanymi i wpływowymi osobami.
- Instagram, na którym publikuje się zdjęcia, może pozwolić na budowanie przywiązania odbiorców na przykład do danej marki.
- Facebook, czyli najbardziej rozbudowany portal pod względem oferowanych funkcji, jest najlepszym miejscem do angażowania ludzi w najrozmaitsze działania. Tu możemy inicjować dyskusję, zakładać grupy i strony, inicjować akcje wolontariackie, a nawet sprzedawać i kupować. Facebook oferuje nam płatne reklamy, które mogą trafić do wybranej przez nas grupy docelowej.
- Kanał na YouTube najlepiej będzie służyć do utrzymywania kontaktów z odbiorcami poprzez angażowanie ich w oglądanie nowych filmów, materiałów edukacyjnych i innych.
- Jeżeli natomiast chcemy trafić do młodych ludzi i z nimi budować różne relacje w sieci, warto zajrzeć na Snapchat.

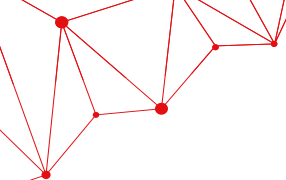

Ostatnio ogromną popularnością w sieci cieszy się serwis TikTok. Jest to aplikacja mobilna, która umożliwia w zasadzie wszystkim ludziom bardzo szybkie stworzenie filmu i umieszczenie krótkiego materiału wideo w sieci. Aplikację określa się jako połączenie Snapchata i Spotify, gdyż użytkownicy

tworzą bardzo króciutkie zmiksowane z muzyką nagrania i umieszczają je w sieci. W ten sposób powstają nie tylko prawdziwe dzieła, ale także skecze, teledyski, które twórcy mogą bezpośrednio publikować również na Facebooku i Instagramie.

Blog to gatunek internetowy, który dziś ma sporo zwolenników. Przypuszczać można, że kiedy pojawił się w sieci, niewiele osób wróżyło mu taką karierę. Od 2005 roku organizowany jest w Polsce przez Onet.pl konkurs na najlepszy Blog Roku. Udział w konkursie może wziąć każdy, kto takiego bloga prowadzi.

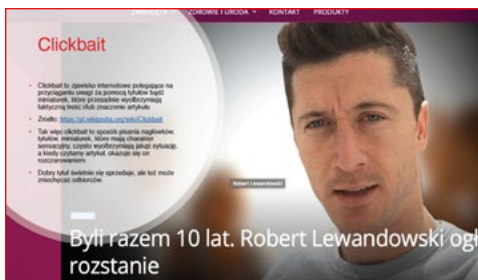
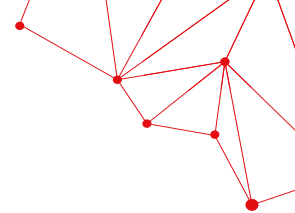

Konkurs przez tyle lat stał się prestiżowy i jest szansą na wypromowanie swojej twórczości w sieci.

- 1.** Blog powinien zawierać wartościową treść. W samym blogowaniu nie chodzi o to, aby pisać byle co i byle jak. Blogi tworzą osoby, które mają coś do powiedzenia światu, chcą zachęcić innych do dyskusji, do wymiany myśli. Bardzo istotny jest tutaj dobór tematu, ale także forma, dbałość o zasady ortograficzne, interpunkcyjne czy o kompozycje wpisów.
- 2.** Już przeczytaliście, że internet został stworzony do tego, by się komunikować. Kiedy myślimy o tworzeniu bloga, musimy wiedzieć, że będzie pochłaniał on nasz czas, ponieważ należy dbać o swoich fanów. Tworzenie bloga to nie tylko pisanie tekstów, ale również odpowiadanie na komentarze, dyskusje, odpowiadanie na pytania i budowanie własnej społeczności. Wymaga to oczywiście czasu.
- 3.** Budowanie swojego wizerunku. Jeżeli chcesz stworzyć blog, postaraj się być autentyczny i spraw, by ludzie chcieli do Ciebie wracać. Dlatego nie pisz tekstów pod wpływem emocji, wtedy kiedy się na kogoś gniewasz albo nie pisz o swoich bardzo prywatnych, intymnych sprawach. Nikt nie lubi mieć do czynienia z ludźmi rozkapryszonymi albo takimi, którzy nie panują nad własnymi emocjami.
- 4.** Nie musisz pisać codziennie. Publikowanie w sieci nie musi opierać się na codziennych wpisach. Publikowanie kilku czy kilkunastu wpisów dziennie doprowadzi do tego, że ludzie będą znudzeni tym, co piszesz. Warto więc zastanowić się i stworzyć własny rytm, na przykład publikować co kilka dni tak, by ludzie mogli „zatęsknić” za Twoimi tekstami.
- 5.** Pamiętaj o tym, że blog to nie tylko słowa, ale też wszystkie elementy wizualne. Dlatego warto zadbać o szatę graficzną, dodać ciekawe zdjęcie, czasem wideo, infografikę, a może mema.
- 6.** Blog powinien być też aktualny. Jeżeli chcesz skomentować jakieś wydarzenie w Polsce czy na świecie, nie rób tego po kilku miesiącach, kiedy już wszyscy o nim zapomną. Rób to na bieżąco. Wtedy Twoi czytelnicy będą mieli poczucie, że idą z Tobą przez świat.
- 7.** Blog powinien być także funkcjonalny i przyjazny czytelnikom. Kiedy więc będziesz planować rozłożenie różnych elementów na stronie internetowej, zastanów się, czy są chciałbyś/chciałybyś z takiej strony skorzystać. Twoim czytelnikom przyda się na pewno jakieś menu, wyszukiwarka tematów, możliwość łatwego wprowadzania komentarzy. Nic tak nie zniechęca, jak konieczność szukania na stronie czegoś, co jest nam bardzo potrzebne.

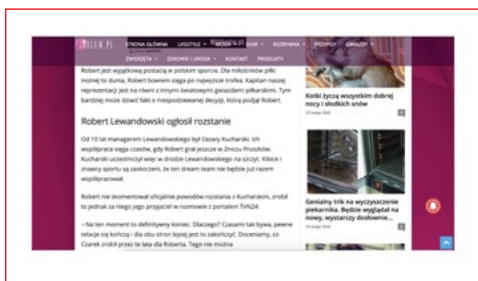

CLICKBAIT

Clickbait to zjawisko internetowe polegające na przyciąganiu uwagi za pomocą tytułów bądź miniaturki, które przesadnie wyolbrzymiają faktyczną treść i/lub znaczenie artykułu

Źródło: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Clickbait>

Tak więc clickbait to sposób pisania nagłówków, tytułów, miniaturki, które mają charakter sensacyjny, często wyolbrzymiają jakąś sytuację, a kiedy czytamy artykuł, okazuje się on rozczarowaniem.

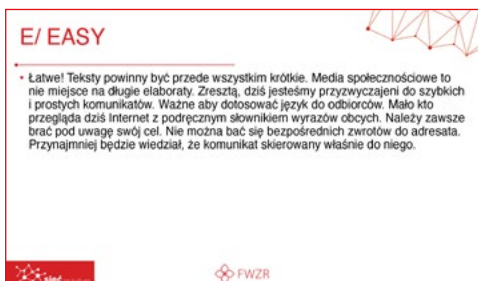

Dobry tytuł świetnie się sprzedaje, ale też może zniechęcać odbiorców.

Treścią artykułu było rozstanie Lewandowskiego z... trenerem :)

BLOGER W MEDIACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH ZASADA EAST

Zasady pisania tekstów ujęto w formułę: EAST od słów: EASY (proste), ATTRACTIVE (atrakcyjne), SOCIAL (społecznościowe) i TIMELY (na czas).

EASY ŁATWE!

Teksty powinny być przede wszystkim krótkie. Zresztą, dziś jesteśmy przyzwyczajeni do szybkich i prostych komunikatów. Ważne, aby dostosować język do odbiorców.

A/ ATTRACTIVE

Żyjemy w czasach, w których nie jest problemem dostęp do informacji. Problemem jest ich nadmiar. Skoro na każdym kroku atakują nas komunikaty, zwracamy uwagę tylko na te najbardziej atrakcyjne. Jednak, dla różnych ludzi atrakcyjność może być zupełnie czymś innym. Tworząc treść do mediów społecznościowych, należy dostarczać odbiorcom tego, co może być dla nich właśnie atrakcyjne. Aby się dowiedzieć co to, można przeprowadzić badania lub posłużyć się intuicją. Warto też, aby materiały zawierały ciekawe, przyciągające uwagę grafiki i ilustracje. Ważne są również emocje. Wpisy mają je budzić. Lepiej by były one pozytywne. Coś, co porusza, zawsze łatwiej jest zapamiętać. W końcu trzeba wprowadzić wyraźne rozróżnienie – albo rozrywka, albo treści skłaniające do refleksji. Nieumiejętne mieszanie tych dwóch porządków może okazać się zgubne.

ATTRACTIVE

Żyjemy w czasach, w których zwracamy uwagę tylko na te najbardziej atrakcyjne. Tworząc treść do mediów społecznościowych, należy dostarczać odbiorcom tego, co może być dla nich właśnie atrakcyjne. Warto też, aby materiały zawierały ciekawe, przyciągające uwagę grafiki i ilustracje. Ważne są również emocje. Wpisy mają je budzić. Lepiej by były one pozytywne.

S/ SOCIAL

Społecznościowe! Akcja - reakcja. W mediach społecznościowych najważniejsza jest możliwość interakcji. Odbiorca chce działać: dzielić się, lajkować, polecać, ogłaszać, zapraszać, odpowiadać, opiniować, chwalić się i aktywnie budować swój medialny wizerunek. Trzeba zatem zadbać, aby treści można było łatwo udostępnić. Zaangażowani użytkownicy są najlepszymi sprzymierzeńcami pisarza. Pamiętaj też trzeba aby pozostawać w ciągłym kontakcie – nikt nie lubi pozostawać bez odpowiedzi. Warto też pozostawiać nieco miejsca odbiorcom. Oni też bywają kreatywni i niekiedy mają coś ciekawego do zakomunikowania!

SOCIAL SPOŁECZNOŚCIOWE!

W mediach społecznościowych najważniejsza jest możliwość interakcji. Odbiorca chce działać: dzielić się, lajkować, polecać, ogłaszać, zapraszać, odpowiadać, opiniować, chwalić się i aktywnie budować swój

medialny wizerunek. Trzeba zatem zadbać, aby treści można było łatwo udostępnić.

T/ TIMELEY

"Na czas"! Terminowość zawsze jest dobrym pomysłem. Jeżeli nam na czymś zależy, DEADLINE staje się paradoksalnie największym wrogiem i przyjacielem. Trzeba dobrze planować działania w mediach społecznościowych. Nikt nie lubi długiego milczenia. W międzyczasie gotów jest o nas zapomnieć. Nie jest dobrym pomysłem aby publikować 3 posty jednego dnia, aby później nie odzywać się przez trzy tygodnie. Większość mediów społecznościowych udostępnia możliwość planowania postów. Posty powinny dotyczyć aktualnych dla odbiorców spraw, wydarzeń czy trendów. Nikt nie zainteresuje się nieświeżą treścią.

TIMELY „NA CZAS”!

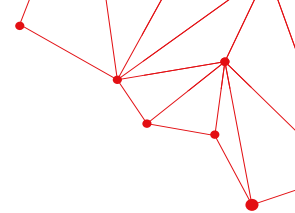
Terminowość zawsze jest dobrym pomysłem. Trzeba dobrze planować działania w mediach społecznościowych. Nikt nie lubi długiego milczenia. W międzyczasie gotów jest o nas zapomnieć. Nie jest

dobrym pomysłem, aby publikować 3 posty jednego dnia, aby później nie odzywać się przez trzy tygodnie.

JAK ZROBIĆ DOBRE ZDJĘCIA – WSTĘP DO WARSZTATU FOTOGRAFA

Dziś większość z nas ma wbudowany aparat fotograficzny w telefon komórkowy, możemy więc dokumentować wszystko. Tygodniowo ludzie robią miliony zdjęć. Większość z nich jest jednak nieudana. zobacz, jakie są zasady tworzenia dobrych zdjęć.

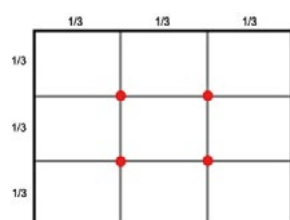

Zdjęcie pokazuje wyraźną linię horyzontu. Aby to uzyskać, można skorzystać z „siatki” w aparacie fotograficznym. Zdjęcia, na których linia horyzontu jest krzywa, wywołują niepokój.

Zdjęcie pokazuje wyraźną linię pionową. Aby to uzyskać, można skorzystać z „siatki” w aparacie fotograficznym. Jeżeli linie pionowe są krzywe, wywołuje to uczucie przytłoczenia.

TRÓJPODZIAŁ

Włączona siatka dzieli zdjęcie na trzy części (w poziomie i pionie). Na stykach linii, w tzw. MOCNYCH PUNKTACH, należy umieścić kulminacyjne punkty zdjęcia.

KOMPOZYCJA CENTRALNA

Jeżeli fotografujemy jeden obiekt, możemy umieścić go w centralnej części, by dobrze wybrzmiał.

z perspektywy ptaka

To fotografowanie obiektów z góry. Jeżeli tak fotografujemy ludzi, to raczej nie zależy nam na ukazaniu cech indywidualnych. Dobre zdjęcia z góry: jedzenie, biurko itp.

**z perspektywy
żaby**

To robienie zdjęć z dołu. Taka perspektywa dobrze wychodzi przy niektórych dziełach sztuki i grupach ludzi. Kiepsko – kiedy fotografujemy twarz swoją lub kogoś w dużym zbliżeniu. Nie rób tak selfie!

**OŚWIETLENIE - TAK!
LAMPĄ BŁYSKOWĄ - NIE!**

Starajmy się nie używać lamp błyskowych. Znacznie lepiej wychodzą zdjęcia w naturalnym świetle.

**TŁO MA
ZNACZENIE**

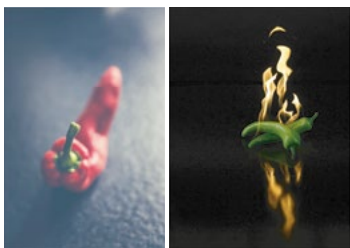

Tło charakteryzuje człowieka, więc warto, aby na zdjęciach nie było przedmiotów, które mogą np. ośmieszyć osobę fotografowaną.

**PODEJDŹ
BLIŻEJ**

Daje to możliwość wyeksponowania tego, co najważniejsze. Często takie zdjęcia zyskują na wartości.

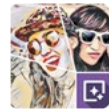
**ZWRÓĆ UWAGĘ
NA OSTROŚĆ**

Zdjęcia powinny z zasady być ostre, choć można ową ostrością się bawić. Służą do tego np. funkcje ostrości głębi w aparatach wbudowanych w telefony lub Sztuczna inteligencja.

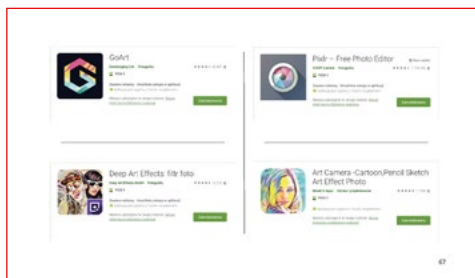

SZTUCZNA INTELIGENCJA W APARATACH FOTOGRAFICZNYCH

zrobione przy pomocy:

System SI to system oparty na rozpoznawaniu obrazów, porównywaniu ich z wzorcem pochodzącym z analizy tysięcy fotografii. Jeżeli więc chcesz zrobić zdjęcie ośnieżonych gór, SI rozpozna obraz, porówna z innymi i uruchomi odpowiedni tryb w aparacie, by zdjęcie było np. odpowiednio nasycone kolorami. Czyli SI poprawi rzeczywistość :)

To są atrakcyjne aplikacje, które oferują najrozmaitsze nakładki na zdjęcia (np. Picas, Prisma). Narzędzia do przerabiania zdjęć w obrazy inspirowane malarstwem.

JAK KRĘCIĆ DOBRE FILMY – WSTĘP DO WARSZTATU VLOGERA

Plany filmowe

- Atrakcyjny film, podobnie jak zdjęcie, przyciąga uwagę odbiorców. Mało atrakcyjny powoduje, że nikt nie chce go oglądać, a sama strona, na której jest publikowany, traci społeczność. Z tego modułu dowiecie się, czym są plany filmowe, jakie pełnią funkcje i jak kręcić filmy z pomocą aplikacji.

<http://edukacjafilmowa.pl/abc-filmu/>
<http://edukacjafilmowa.pl/elementarz-miodego-kinomana/jezyk-filmu/>

Atrakcyjny film, podobnie jak zdjęcie, przyciąga uwagę odbiorców. Mało atrakcyjny powoduje, że nikt nie chce go oglądać, a sama strona, na której jest

publikowany, traci społeczność. Z tego modułu dowiecie się, czym są plany filmowe, jakie pełnią funkcje i jak kręcić filmy z pomocą aplikacji.

Wszystkie wiadomości na temat planów znajdziesz tu:

<http://edukacjafilmowa.pl/abc-filmu/>

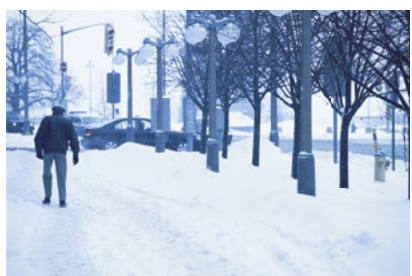
ROZSZERZENIE:

- <http://edukacjafilmowa.pl/elementarz-mlodego-kinomana/jezyk-filmu/>

W **planie totalnym** sylwetka ludzka jest niezauważalna, ponieważ plan ten prezentuje przestrzeń, krajobraz. Plan ogólny i pełny dostarczają informacji o czasie i miejscu wydarzeń w filmie.

Źródło: <http://edukacjafilmowa.pl/abc-filmu/>

W **planie ogólnym** sylwetka ludzka zajmuje mniej więcej jedną trzecią wysokości kadru. W tym planie pokazujemy związki między postacią a miejscem.

Źródło: <http://edukacjafilmowa.pl/abc-filmu/>

Plan pełny prezentuje postać nieco niższą od wysokości kadru. Twarz bohatera jest słabo widoczna, ale już na nim skupia widz swoją uwagę.

Źródło: <http://edukacjafilmowa.pl/abc-filmu/>

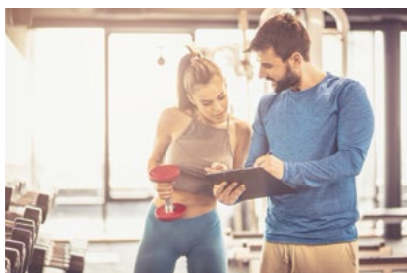

Plan amerykański równoważy informacje dotyczące tła i postaci. Sylwetka ludzka przedstawiona jest w nim od kolan w górę; dzięki temu zaczynają być widoczne niuanse mimiki aktora, a więc i emocje, które wyraża, ale widać też ruch sylwetki w przestrzeni. Tak często filmuje się dialogi.

Źródło: <http://edukacjafilmowa.pl/abc-filmu/>

Plan średni prezentuje postać od pasa w górę. Tak kadrujemy, gdy chcemy pokazać mimikę, gesty bohaterów.

Źródło: <http://edukacjafilmowa.pl/abc-filmu/>

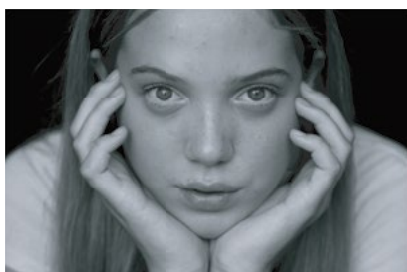
Półzbliżenie – od linii nieco poniżej ramion w górę. Tutaj tło ma raczej niewielkie znaczenie, a reżyser skupia się, by pokazać prywatność bohatera.

Źródło: <http://edukacjafilmowa.pl/abc-filmu/>

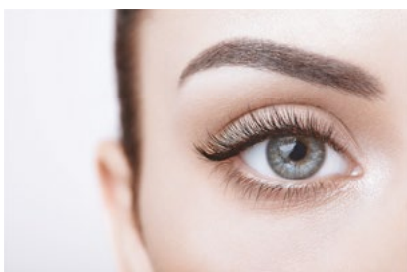
Zbliżenie przedstawia twarz aktora, by bardzo szczegółowo pokazać jego emocje.

Źródło: <http://edukacjafilmowa.pl/abc-filmu/>

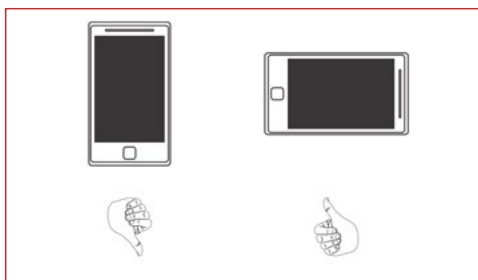
Duże zbliżenie ucina czubek głowy i podbródek postaci, koncentrując się na oczach i ustach.

Źródło: <http://edukacjafilmowa.pl/abc-filmu/>

Detail przedstawiający rekwizyt albo fragment ciała aktora (na przykład oko). Reżyser chce w ten sposób pokazać coś, co ma szczególne znaczenie.

Źródło: <http://edukacjafilmowa.pl/abc-filmu/>

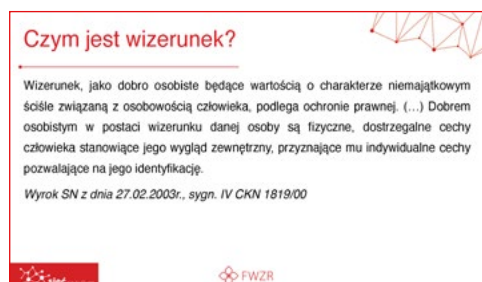
INNE ELEMENTY

Popatrz, jak powinniśmy trzymać telefon komórkowy, gdy używamy wbudowanej kamery i kręcimy film.

Pamiętaj też, by zadbać o dźwięk w filmie. Czasem musisz bliżej podejść do filmowanego obiektu. Nawet najpiękniejszy film może być nieudany, gdy dźwięk nie będzie wyraźny.

BEZPIECZEŃSTWO PODCZAS BUDOWANIA WIZERUNKU ONLINE

Wizerunek, jako dobro osobiste będące wartością o charakterze niemajątkowym ściśle związaną z osobowością człowieka, podlega ochronie prawnej. (...) Dobrem osobistym w postaci wizerunku danej osoby są fizyczne, dostrzegalne cechy człowieka stanowiące jego wygląd zewnętrzny, przynajmniej mu indywidualne cechy pozwalające na jego identyfikację.

indywidualne cechy pozwalające na jego identyfikację.

Wyrok SN z dnia 27.02.2003r., sygn. IV CKN 1819/00

Kiedy myślisz o swoim bezpieczeństwie w sieci, ale też o wizerunku, pamiętaj o tym, że nic w sieci nie ginie, zawsze pozostaje jakiś ślad. Niechciane informacje, które publikujemy pod wpływem chwili, bardzo trudno wykasować. W zasadzie jest to niemożliwe.

JAK BEZPIECZNIE PUBLIKOWAĆ INFORMACJE O SOBIE, CZEGO UNIKAĆ?

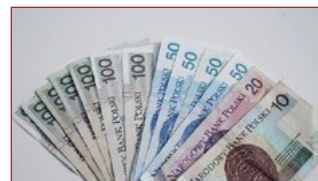
Prawdopodobnie szukając informacji na temat wizerunku w sieci, możesz znaleźć wiele porad. Jednak tylko jedna jest nadrzędna i jej są podporządkowane wszystkie inne. Brzmi ona:

Jeżeli czegoś nie robisz w życiu poza siecią, nie rób tego w sieci.

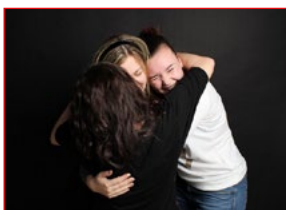

1. Nie publikuj żadnych danych wrażliwych: numerów telefonów, PESEL, kont czy kart kredytowych, dowodów osobistych, czy adresów, a nawet w wielu sytuacjach adresów e-mail.

2. Nie publikuj w sieci zdjęć: na których jesteś niekompletnie ubrany/a, wewnątrz mieszkań, drogich przedmiotów, z wakacji, gdy na nich właśnie przebywamy, zdjęć z prywatnych spotkań.

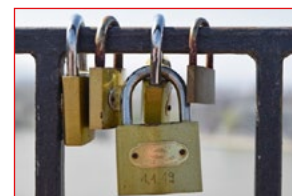

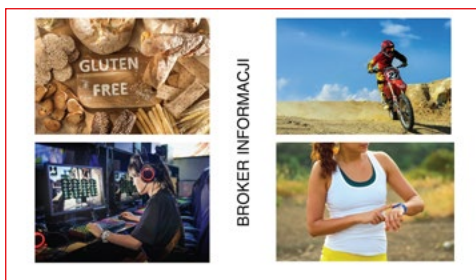
3. Nie publikuj swoich danych geolokalizacyjnych (czyli nie oznaczaj się w każdym miejscu, w którym jesteś).

4. Przyjmuj do grona znajomych tylko osoby, które znasz poza siecią.

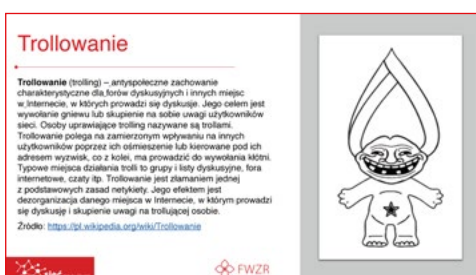
5. Zamknij swój profil, ustaw go jako prywatny tak, aby dostęp do Twoich postów nie miały osoby spoza listy znajomych

Broker informacji zbiera o nas dane, które można wyciągnąć z różnych miejsc i odsprzedaje je. Bezglutenowiec, pewnie cukrzyk — informacja dla ubezpieczyciela medycznego. Lubi sporty motorowe, pewnie sam uprawia ryzykowną jazdę — informacja dla ubezpieczyciela samochodu. Gra ciągle w gry — leń, informacja dla pracodawcy. Uprawia sport — sprzedajmy jej buty. Każda informacja, którą sami opublikujemy o sobie w sieci, ma pewną wartość rynkową.

JAK RADZIĆ SOBIE Z NEGATYWNYMI STRONAMI OBECNOŚCI ONLINE JAK TROLLING, STALKING?

Trollowanie (trolling) – antyspołeczne zachowanie charakterystyczne dla forów dyskusyjnych i innych miejsc w Internecie, w których prowadzi się dyskusje. Jego celem jest wywołanie gniewu lub skupienie na sobie uwagi użytkowników sieci. Osoby uprawiające trolling nazywane są trollami.

Trollowanie polega na zamierzonym wpływaniu na innych użytkowników poprzez ich ośmieszenie lub kierowane pod ich adresem wyzwisk, co z kolei, ma prowadzić do wywołania kłótni. Typowe miejsca działania trolli to grupy i listy dyskusyjne, fora internetowe, czaty itp. Trollowanie jest złamaniem jednej z podstawowych zasad netykiety. Jego efektem jest dezorganizacja danego miejsca w Internecie, w którym prowadzi się dyskusję i skupienie uwagi na trollującej osobie.

Źródło: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Trollowanie>

Stalking – obecnie *stalking* jest definiowany jako „złośliwe i powtarzające się nagabywanie, naprzykrzanie się czy prześladowanie zagrażające czyjemuś bezpieczeństwu”.

Stalking jest często powiązany z czynami karalnymi, tj. obrażą i zniewagą, zniszczeniem mienia, przemocą domową. Przykładowe zachowania definiowane jako *stalking* to śledzenie ofiary, osaczenie jej (np. poprzez ciągłe wizyty, telefony, smsy, pocztę elektroniczną, podarunki) i ciągłe, powtarzające się nagabywanie. Działania te są szczególnie niebezpieczne, gdy mogą przybrać formę przemocy fizycznej, zagrażającej życiu ofiary.

W polskim kodeksie karnym *stalking* (zdefiniowany jako *uporczywe nękanie powodujące uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia lub istotne naruszenie prywatności*) od 6 czerwca 2011 r. stanowi przestępstwo, zagrożone karą pozbawienia wolności do 3 lat (art. 190a § 1 k.k.) lub – w przypadku doprowadzenia ofiary do próby samobójczej – do 10 lat. Osoba dopuszczająca się stalkingu nazywana jest *stalkerem*.

Gdy spotkasz trolla lub stalkera

- Nigdy i pod żadnym pozorem nie reagujesz na jego wypowiedzi; jeżeli będziesz mu coś tłumaczyć, wyśmieję Cię i obrazi; po prostu udawaj, że ten człowiek nie istnieje
- Możesz też zgłosić te wypowiedzi moderatorom lub administratorom strony/grupy i poprosić, by wyciągnęli konsekwencje - zablokowali trolla, usunęli go z grupy, skasowali jego wpisy
- Zabezpiecz wszelkie dowody - nie kasuj maili, SMS-ów, stwórz zdjęcia ekranów komputera itd. Wszystko to może przydać się w sądzie
- Nie kontaktuj się ze stalkerem, nie odpowiadaj na wiadomości, nie prowokuj ich
- Koniecznie poinformuj zaufaną osobę dorosłą, która będzie mogła ocenić sytuację i podjąć kroki prawne

GDY SPOTKASZ TROLLA LUB STALKERA

Reakcja na te działania powinna być inna, ponieważ troll, choć zachowuje się chamsko i bezczelnie, najczęściej nie łamie prawa. Stalker natomiast podlega karze.

Gdy trafisz na trolla internetowego na pewno:

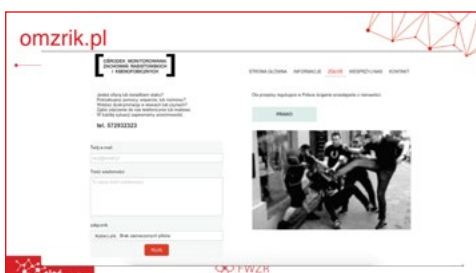
- nigdy i pod żadnym pozorem nie reagujesz na jego wypowiedzi; jeżeli będziesz mu coś tłumaczyć, wyśmieję Cię i obrazi; po prostu udawaj, że ten człowiek nie istnieje,
- możesz też zgłosić te wypowiedzi moderatorom lub administratorom strony/grupy i poprosić, by wyciągnęli konsekwencje - zablokowali trolla, usunęli go z grupy, skasowali jego wpisy.
- zabezpiecz wszelkie dowody - nie kasuj maili, SMS-ów, stwórz zdjęcia ekranów komputera itd. Wszystko to może przydać się w sądzie,
- nie kontaktuj się ze stalkerem, nie odpowiadaj na wiadomości, nie prowokuj ich,
- koniecznie poinformuj zaufaną osobę dorosłą, która będzie mogła ocenić sytuację i podjąć kroki prawne.

Gdzie szukać pomocy i ochrony przed tego typu zachowaniami?

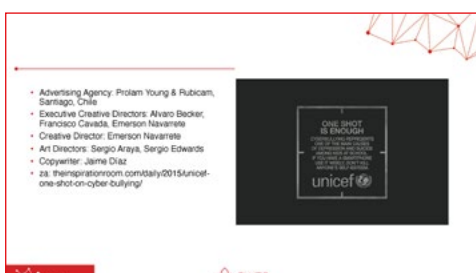
Strona: <http://hejststop.pl/> służy do zgłaszania przypadków hejtu w sieci.

Omzrik to strona na FB, która zajmuje się zgłaszaniem do prokuratury i pisanem pozwów przeciwko osobom stosującym cyberprzemoc.

Fundacja dajemy dzieciom Siłę: <https://fdds.pl/>
Krok po kroku pokazuje, gdzie można się zgłosić w przypadku cyberprzemocy.

To jedna z najbardziej znanych kampanii na świecie, kampania Unicefu – **One shot is enough**.

Na kolejnych trzech zdjęciach widzimy młodych ludzi, którzy wyglądają jak pluton egzekucyjny, choć trzymają w rękach telefony. Słowo shot oznacza strzał zarówno pistoletu, jak i migawki telefonu. Zwróć uwagę na pozycję ciała ofiar i świadków, którzy ukryci są na zdjęciach. Grozy również dodaje kolorystyka obrazów.

Czym są moje treści - wprowadzenie

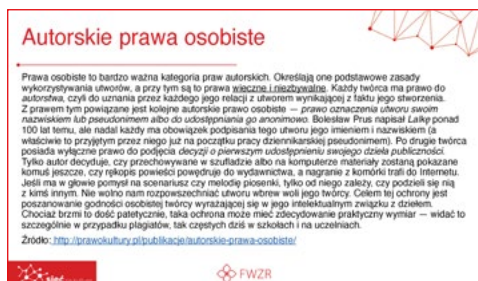

Utwory - pojęcie utworu jest jednym z podstawowych elementów systemu prawa autorskiego. W potocznym rozumieniu za utwór uznajemy przede wszystkim wynik jakiejś działalności o artystycznym charakterze, taki jak film, obraz, książka czy piosenka. Nie mamy też problemów w uznaniu za utwór artykułów

naukowych, rozmaitych broszur, opracowań, analiz czy tekstów publikowanych w prasie: chociaż nie mają one charakteru artystycznego, na pewno muszą być wynikiem jakiejś twórczej pracy. Zaproponowana w ustawie o prawie autorskim definicja utworu jest jednak zdecydowanie szersza.

Źródło: <http://prawokultury.pl/publikacja/utwory/>

Komentarz: Zwróć uwagę na to, że autorem utworu może być zarówno małe dziecko, jak i dorosły człowiek, bo musi on mieć charakter indywidualny. Autor utworu to twórca.

AUTORSKIE PRAWA OSOBISTE

Autorskie prawa osobiste - Prawa osobiste to bardzo ważna kategoria praw autorskich. Określają one podstawowe zasady wykorzystywania utworów, a przy tym są to prawa wieczne i niezbywalne. Każdy twórca ma prawo do autorstwa, czyli do uznania

przez każdego jego relacji z utworem wynikającej z faktu jego stworzenia. Z prawem tym powiązane jest kolejne autorskie prawo osobiste - *prawo oznaczenia utworu swoim nazwiskiem lub pseudonimem albo do udostępniania go anonimowo*. Bolesław Prus napisał *Lalkę* ponad 100 lat temu, ale nadal każdy ma obowiązek podpisania tego utworu jego imieniem i nazwiskiem (a właściwie to przyjętym przez niego już na początku pracy dziennikarskiej pseudonimem). Po drugie twórca posiada *wyłączone prawo do podjęcia decyzji o pierwszym udostępnieniu swojego dzieła publiczności*. Tylko autor decyduje, czy przechowywane w szufladzie albo na komputerze materiały zostaną pokazane komuś jeszcze, czy rękopis powieści powędruje do wydawnictwa, a nagranie z komórki trafi do

internetu. Jeśli ma w głowie pomysł na scenariusz czy melodię piosenki, tylko od niego zależy, czy podzieli się nią z kimś innym. Nie wolno nam rozpowszechniać utworu wbrew woli jego twórcy. Celem tej ochrony jest poszanowanie godności osobistej twórcy wyrażającej się w jego intelektualnym związku z dziełem. Chociaż brzmi to dość patetycznie, taka ochrona może mieć zdecydowanie praktyczny wymiar — widać to szczególnie w przypadku plagiatów, tak częstych dziś w szkołach i na uczelniach.

Źródło: <http://prawokultury.pl/publikacje/autorskie-prawa-osobiste/>

Komentarz: Prawa osobiste:

- są wieczne - nie ulegają przedawnieniu,
- są niezbywalne - nikt nie może sprzedać praw osobistych do swojego utworu, dlatego pisanie prac np. licencyjnych i sprzedawanie ich, by ktoś mógł się pod nimi podpisać swoim imieniem i nazwiskiem, jest nielegalne,
- służą temu, by powiązać autora z jego dziełem,
- służą temu, by autor mógł sam zdecydować o pierwszej publikacji.

Autorskie prawa majątkowe

- Istotą majątkowych praw autorskich jest przyznanie ich posiadaczowi monopolu na korzystanie z utworów. Monopol ten ma jednak ograniczony zakres. Na przykład, dzięki przepisom o dozwolonym użytku każdy z nas ma prawo w pewnym zakresie korzystać z utworów bez konieczności uzyskania zgody posiadacza praw majątkowych, a pewne wykorzystania zgody takiej wymagają.
- Czym jest korzystanie z utworu? Przeczytanie książki, obejrzenie filmu, wysłuchanie koncertu, odtworzenie płyty itp. jest oczywiście korzystaniem z utworu, ale nie podlega kontroli i ograniczeniom ze strony posiadaczy praw majątkowych. Problemy zaczynają się tam, gdzie mamy do czynienia ze zwielokrotnianiem, modyfikacją lub rozpowszechnianiem utworu, czyli w sytuacjach takich jak: kserowanie książek, cytowanie, nagrywanie audycji radiowych lub programów telewizyjnych, udostępnianie w internecie filmów czy zdjęć, publikacja fragmentów z prasy zagranicznej czy odwołanie się do treści w radiu.
- Autorskich prawa majątkowe są, w przeciwieństwie do praw osobistych, ograniczone w czasie. Po upływie określonego czasu utwory przechodzą na własność całego społeczeństwa — stają się elementem domeny publicznej. Standardowo ochrona autorskich praw majątkowych — czyli faktyczny monopol na korzystanie z utworów — trwa przez 70 lat od daty śmierci twórcy, jeśli utwór jest anonimowy, okres ochrony liczy się od daty pierwszego opublikowania. W przypadku utworów audiowizualnych (filmów) okres obowiązywania ochrony liczy się od daty śmierci najpóźniej zmarłej z wymienionych osób: głównego reżysera, autora scenariusza, autora dialogów, kompozytora muzyki skomponowanej na potrzeby takiego utworu.
- Źródło: <http://prawokultury.pl/publikacje/autorskie-prawa-majatkowe/>

AUTORSKIE PRAWA MAJĄTKOWE

Autorskie prawa majątkowe - Istotą majątkowych praw autorskich jest przyznanie ich posiadaczowi monopolu na korzystanie z utworów. Monopol ten ma jednak ograniczony zakres. Na przykład, dzięki przepisom o dozwolonym użytku każdy z nas ma prawo

w pewnym zakresie korzystać z utworu bez konieczności uzyskania zgody posiadacza praw majątkowych, a pewne wykorzystania zgody takiej wymagają.

Czym jest korzystanie z utworu?

Przeczytanie książki, obejrzenie filmu, wysłuchanie koncertu, odtworzenie płyty itp. jest oczywiście korzystaniem z utworu, ale nie podlega kontroli i ograniczeniom ze strony posiadaczy praw majątkowych. Problemy zaczynają się tam, gdzie mamy do czynienia ze zwielokrotnianiem, modyfikacją lub rozpowszechnianiem utworu, czyli w sytuacjach takich jak: kserowanie książki, cytowanie, nagrywanie audycji radiowych lub programów

telewizyjnych, udostępnienie w internecie filmów czy zdjęć, publikacja tłumaczenia artykułu z prasy zagranicznej czy odtworzenie piosenki w radiu.

Autorskich prawa majątkowe są, w przeciwieństwie do praw osobistych, ograniczone w czasie. Po upływie określonego czasu utwory przechodzą na własność całego społeczeństwa — stają się elementem domeny publicznej. Standardowo ochrona autorskich praw majątkowych — czyli faktyczny monopol na kontrolę nad utworem — trwa przez 70 lat od daty śmierci twórcy. Jeśli utwór jest anonimowy, okres ochrony liczy się od daty pierwszego rozpowszechnienia. W przypadku utworów audiowizualnych (filmów) okres obowiązywania ochrony liczy się od daty śmierci najpóźniej zmarłej z wymienionych osób: głównego reżysera, autora scenariusza, autora dialogów, kompozytora muzyki skomponowanej na potrzeby takiego utworu.

Źródło: <http://prawokultury.pl/publikacje/autorskie-prawa-majatkowe/>

Komentarz: Autorskie prawa majątkowe:

- **można sprzedać**
- **są ograniczone w czasie - trwają 70 lat po śmierci autora (czyli przez ten czas spadkobiercy mogą dysponować utworami),**
- **można je porównać do wszystkich innych przedmiotów, które podlegają spadkom: domy, mieszkania, samochody,**
- **po ich ustaniu utwór przechodzi do domeny publicznej.**

Domena publiczna

- To zasób utworów, które nie są — z różnych względów — objęte autorskimi prawami majątkowymi. W domenie publicznej są dzieła, które nigdy nie były objęte autorskim prawem majątkowym oraz te, do których ograniczenia wynikające z tego prawa wygasły.
- Źródło: <http://prawokultury.pl/publikacje/domena-publiczna/>
- **Komentarz: Domena publiczna:**
  - to dobro wspólne,
  - są w niej utwory, które nigdy nie były objęte autorskim prawem majątkowym (np. utwory Adama Mickiewicza, bo takie prawo wtedy nie istniało),
  - są w niej utwory, co do których autorskie prawa majątkowe wygasły.
- Przykładem strony, która opiera się na domenie publicznej jest strona: www.wolnelektury.pl

DOMENA PUBLICZNA

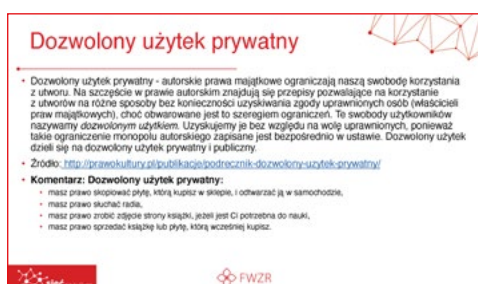
Domena publiczna - to zasób utworów, które nie są — z różnych względów — objęte autorskimi prawami majątkowymi. W domenie publicznej są dzieła, które nigdy nie były objęte autorskim prawem majątkowym oraz te, do których ograniczenia wynikające z tego prawa wygasły:

Źródło: <http://prawokultury.pl/publikacje/domena-publiczna/>

Komentarz: Domena publiczna:

- **to dobro wspólne,**
- **są w niej utwory, które nigdy nie były objęte autorskim prawem majątkowym (np. utwory Adama Mickiewicza, bo takie prawo wtedy nie istniało),**
- **są w niej utwory, co do których autorskie prawa majątkowe wygasły.**

Przykładem strony, która opiera się na domenie publicznej jest strona: www.wolnelektury.pl

Dozwolony użytek prywatny

- Dozwolony użytek prywatny - autorskie prawa majątkowe ograniczają naszą swobodę korzystania z utworu. Na szczęście w prawie autorskim znajdują się przepisy pozwalające na korzystanie z utworów na różne sposoby bez konieczności uzyskiwania zgody uprawnionych osób (właścicieli praw majątkowych), choć obwarowane jest to szeregiem ograniczeń. Te swobody użytkowników nazywamy dozwolonym użytkowaniem. Uzyskujemy je bez względu na wolę uprawnionych, ponieważ takie ograniczenie monopolu autorskiego zapisane jest bezpośrednio w ustawie. Dozwolony użytek dzieli się na dozwolony użytek prywatny i publiczny.
- Źródło: <http://prawokultury.pl/publikacje/podrecznik-dozwolony-uzytek-prywatny/>
- **Komentarz: Dozwolony użytek prywatny:**
  - masz prawo skopiować płytę, którą kupisz w sklepie, i odtwarzać ją w samochodzie,
  - masz prawo słuchać radia,
  - masz prawo zrobić zdjęcie strony książki, jeżeli jest Ci potrzebna do nauki,
  - masz prawo sprzedać książkę lub płytę, którą wcześniej kupisz.

DOZWOLONY UŻYTEK PRYWATNY

Dozwolony użytek prywatny - autorskie prawa majątkowe ograniczają naszą swobodę korzystania z utworu. Na szczęście w prawie autorskim znajdują się przepisy pozwalające na korzystanie z utworów na różne sposoby bez konieczności uzyskiwania zgody

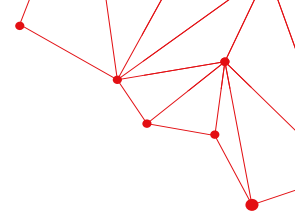
uprawnionych osób (właścicieli praw majątkowych), choć obwarowane jest to szeregiem ograniczeń. Te swobody użytkowników nazywamy *dozwolonym użytkowaniem*. Uzyskujemy je bez względu na wolę uprawnionych, ponieważ takie ograniczenie monopolu autorskiego zapisane jest bezpośrednio w ustawie. Dozwolony użytek dzieli się na dozwolony użytek prywatny i publiczny.

Źródło: <http://prawokultury.pl/publikacje/podrecznik-dozwolony-uzytek-prywatny/>

Komentarz: Dozwolony użytek prywatny:

- **masz prawo skopiować płytę, którą kupisz w sklepie, i odtwarzać ją w samochodzie,**
- **masz prawo słuchać radia,**
- **masz prawo zrobić zdjęcie strony książki, jeżeli jest Ci potrzebna do nauki,**
- **masz prawo sprzedać książkę lub płytę, którą wcześniej kupisz.**

Creative Commons

- Podstawowym narzędziem Creative Commons są licencje prawne pozwalające zastąpić tradycyjny model „Wszystkie prawa zastrzeżone” zasadą „Pewne prawa zastrzeżone” – przy jednoczesnym poszanowaniu zasad prawa autorskiego. Licencje Creative Commons oferują różnorodny zestaw warunków licencyjnych – swobód i ograniczeń. Dzięki temu autor może samodzielnie określić zasady, na których chce dzielić się swoją twórczością z innymi.
- Wszystkie licencje Creative Commons posiadają cechy wspólne (poszanowanie praw autorskich osobistych) oraz dodatkowe warunki wybrane przez licencjodawcę (czy twórcę). Warunki licencyjne są niczym klocki – zasady określone przez daną licencję są wynikiem złożenia razem dwóch lub trzech takich warunków.
- Twórca korzystając z licencji zawsze zachowuje prawa autorskie, jednocześnie umożliwia innym kopiowanie i rozpowszechnianie, dodatkowo może określić czy ich wykorzystywanie może odbywać się wyłącznie w warunkach niekomercyjnych lub ograniczyć możliwości tworzenia utworów zależnych.

CREATIVE COMMONS

Podstawowym narzędziem Creative Commons

są licencje prawne pozwalające zastąpić tradycyjny model „Wszystkie prawa zastrzeżone” zasadą „Pewne prawa zastrzeżone” – przy jednoczesnym poszanowaniu zasad prawa autorskiego. Licencje

Creative Commons oferują różnorodny zestaw warunków licencyjnych – swobód i ograniczeń. Dzięki temu autor może samodzielnie określić zasady, na których chce dzielić się swoją twórczością z innymi.

Wszystkie licencje Creative Commons posiadają cechy wspólne (poszanowanie praw autorskich osobistych) oraz dodatkowe warunki wybrane przez licencjodawcę (czy twórcę). Warunki licencyjne są niczym klocki – zasady określone przez daną licencję są wynikiem złożenia razem dwóch lub trzech takich warunków.

Twórca korzystając z licencji zawsze zachowuje prawa autorskie, jednocześnie umożliwia innym kopiowanie i rozpowszechnianie, dodatkowo może określić czy ich wykorzystywanie może odbywać się wyłącznie w warunkach niekomercyjnych lub ograniczyć możliwości tworzenia utworów zależnych.

Cztery podstawowe warunki licencji CC to:

Uznanie autorstwa. Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać objęty prawem autorskim utwór oraz opracowane na jego podstawie utwory zależne pod warunkiem, że zostanie przywołane nazwisko autora pierwotnego.

Użycie niekomercyjne. Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać objęty prawem autorskim utwór oraz opracowane na jego podstawie utwory zależne jedynie do celów niekomercyjnych.

Na tych samych warunkach. Wolno rozprowadzać utwory zależne jedynie na licencji identycznej do tej, na jakiej udostępniono utwór oryginalny.

Bez utworów zależnych. Wolno kopiować, rozprowadzać, przedstawiać i wykonywać utwór jedynie w jego oryginalnej postaci – tworzenie utworów zależnych nie jest dozwolone.

Źródło: <https://creativecommons.pl/poznaj-licencje-creative-commons/>

JAK WYBRAĆ LICENCJĘ CREATIVE COMMONS?

Infografika pokazuje, jak wybrać licencję CC. Należy zacząć od słowa: Start, a następnie odpowiadając na kolejne pytania, dojść do końca.

JAK USTALIĆ STATUS PRAWNOAUTORSKI UTWORU W POLSCE?

Infografika pokazuje, jak ustalić status prawnoautorski.

Czym jest plagiat i jak jego uniknąć?

W szerokim tego słowa znaczeniu, plagiatem jest przypisanie sobie lub wprowadzenie w błąd co do autorstwa dobra niematerialnego stworzonego lub odkrytego przez inną osobę. Plagiat będzie zatem naruszeniem prawa autorskiego wtedy i tylko wtedy, gdy dochodzi do przypisania

lub wprowadzenia w błąd co do autorstwa utworu lub jego fragmentu. Ściśle rzecz ujmując, będzie to wtedy naruszenie autorskich praw osobistych, ale może temu towarzyszyć także naruszenie praw majątkowych.

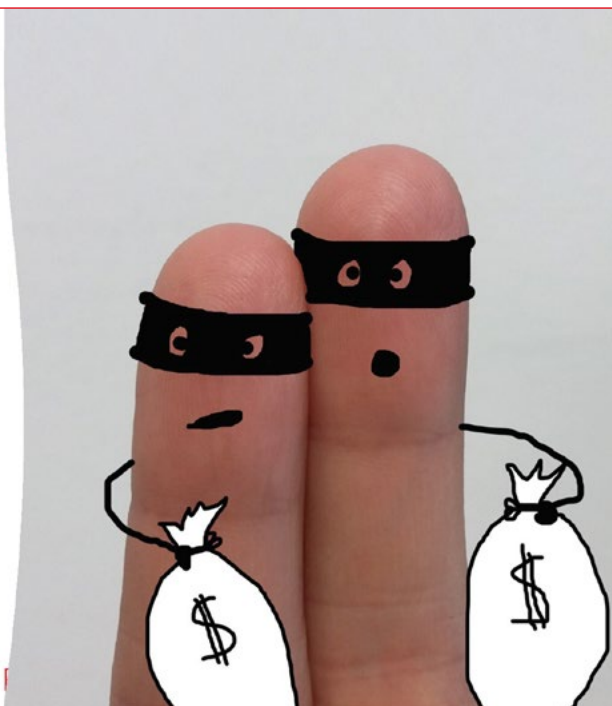
Źródło: <https://prawokultury.pl/kurs/plagiat>

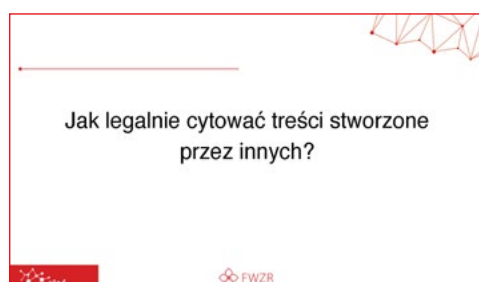
Czym jest plagiat?

- W szerokim tego słowa znaczeniu, plagiatem jest przypisanie sobie lub wprowadzenie w błąd co do autorstwa dobra niematerialnego stworzonego lub odkrytego przez inną osobę. Plagiat będzie zatem naruszeniem prawa autorskiego wtedy i tylko wtedy, gdy dochodzi do przypisania lub wprowadzenia w błąd co do autorstwa utworu lub jego fragmentu. Ściśle rzecz ujmując, będzie to wtedy naruszenie autorskich praw osobistych, ale może temu towarzyszyć także naruszenie praw majątkowych.
- Źródło: <https://prawokultury.pl/kurs/plagiat>
- **Komentarz: Plagiat to po prostu kradzież cudzego utworu i przypisanie sobie jego autorstwa.**

Komentarz: Plagiat to po prostu kradzież cudzego utworu i przypisanie sobie jego autorstwa.

Jak legalnie cytować treści stworzone przez innych?

Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Art. 15.

- 1.** Kto przywłaszcza sobie autorstwo albo wprowadza w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu albo artystycznego wykonania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.
- 2.** Tej samej karze podlega, kto rozpowszechnia bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy cudzy utwór w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania, artystyczne wykonanie albo publicznie zniekształca taki utwór, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie.

3. Kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w inny sposób niż określony w ust. 1 lub 2 narusza cudze prawa autorskie lub prawa pokrewne określone w art. 16, art. 17, art. 18, art. 19 ust. 1, art. 191, art. 86, art. 94 ust. 4 lub art. 97, albo nie wykonuje obowiązków określonych w art. 193 ust. 2 lub art. 20 ust. 1-4, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

ROZSZERZENIE:

- <https://akademia-internetu.pl/prawo-w-internecie/12-jak-cytowac-by-nie-plagiatowac/>
- <http://prawokultury.pl/kurs/odpowiedzialnosc-za-naruszenie-praw-autorskich>

Jak legalnie cytować treści stworzone przez innych?

Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych z 1994 r.

- **Art. 29.** 1. Wolno przytaczać w utworach stanowiących samoistną całość urywki rozpowszechnionych utworów lub drobne utwory w całości, w zakresie uzasadnionym wyjaśnieniem, analizą krytyczną, nauczaniem lub prawami gatunku twórczości.
- **Art. 34.** Można korzystać z utworów w granicach dozwolonego użytku pod warunkiem wymienienia imienia i nazwiska twórcy oraz źródła. Podanie twórcy i źródła powinno uwzględniać istniejące możliwości.
- <https://akademia-internetu.pl/prawo-w-internecie/12-jak-cytowac-by-nie-plagiatowac/>
- <http://prawokultury.pl/kurs/odpowiedzialnosc-za-naruszenie-praw-autorskich>

Komentarz:

- **cytat musi być odpowiednio oznaczony,**
- **ktoś, kto czyta, musi wiedzieć, że korzysta się z cudzego utworu,**
- **cytując, informujemy o autorze oraz o źródle cytowanego fragmentu,**
- **jeśli jego autor nie jest znany, należy również o tym poinformować,**
- **jeżeli oznaczymy cytat, możemy korzystać z utworu bez zezwolenia i zapłaty wynagrodzenia twórcom,**
- **cytat zawsze czemuś służy, nikt nie może mieć wątpliwości, że cytując, wykorzystujesz cudze słowa, by poprzeć swoje zdanie lub polemizować ze zdaniem kogoś.**

Źródło: <http://prawokultury.pl/kurs/prawo-cytatu>

INSTRUKCJA KORZYSTANIA Z PLATFORMY „SIEĆ NA KULTURĘ”

LOGOWANIE

Dostęp do platformy wymaga posiadania konta.

Dane do logowania tj. nazwa Użytkownika (Uczestnika Projektu) oraz hasło do platformy Uczestnik Projektu otrzyma od Trenera prowadzącego szkolenie teoretyczne.

Uczestnik Projektu w celu zalogowania się wpisuje w przeglądarce internetowej adres platforma.siecnakulture.pl

Po wyświetleniu się strony głównej **Uczestnik Projektu wpisuje otrzymane dane** w odpowiednie pola.

EDYCJA PROFILU

Po zalogowaniu się do platformy Uczestnik wchodzi w zakładkę **MÓJ PROFIL** i może go edytować:

- Uczestnik Projektu, który zapomniał hasła może je odzyskać, korzystając z opcji **Prześlij nowe hasło**. Podając dane w formularzu zmiany hasła (rysunek poniżej), zostanie wysłany link do zmiany hasła na adres mailowy podany przy rejestracji.

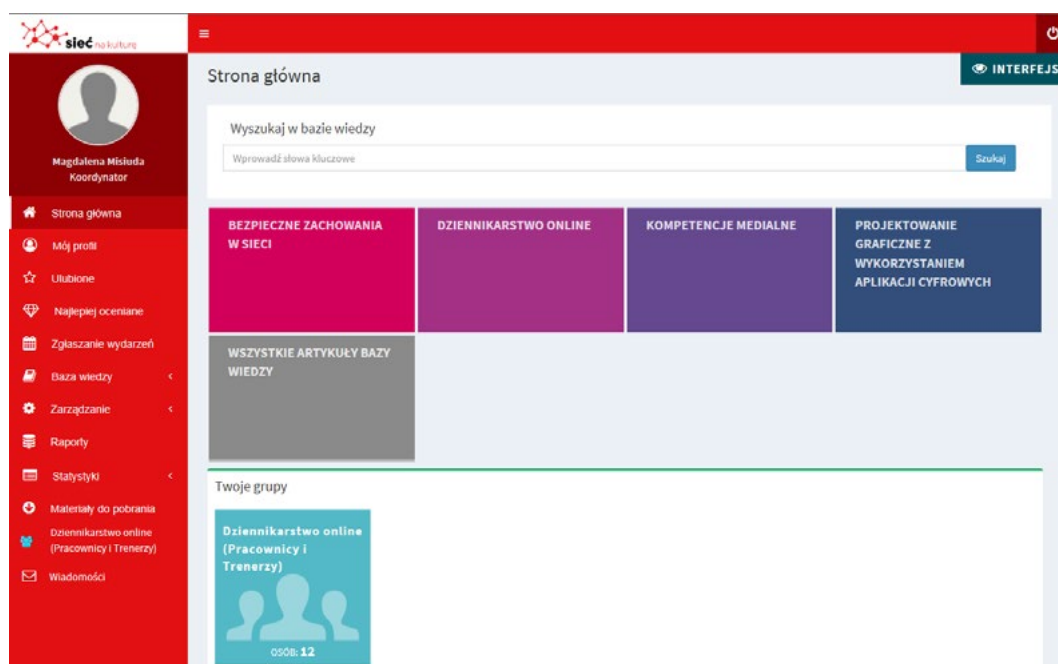
- **Uwaga:** W przypadku wpisania błędnego hasła więcej niż 5 razy konto zostanie zablokowane na 6 godzin.
- **Uczestnik** w danych profilowych musi **używać** swojego **Imienia i Nazwiska** (bez pseudonimów, nazw własnych, itp.)

- W edycji profilu Uczestnik ma możliwość wyboru **opcji otrzymywania powiadomień email** (o pojawianiu się nowych materiałów, zasobów czy komentarzy w grupach). Można to zrobić poprzez wybór/zaznaczenie:

- Po zakończeniu edycji profilu Uczestnik klika przycisk

Jeżeli dane są poprawne Uczestnik Projektu uzyska dostęp do **platformy**.

MENU GŁÓWNE

Po lewej stronie znajduje się wysuwane menu. Poszczególne opcje menu:

Strona główna – powrót do strony głównej.

Mój profil – umożliwia wyświetlenie profilu i jego edycję (Uczestnik Projektu może zmienić wszystkie dane za wyjątkiem loginu).

Ulubione – lista zasobów dodanych, jako ulubione.

Najlepiej oceniane – lista zasobów, które są najlepiej oceniane przez Uczestnik Projektów.

Zgłoszenia wydarzeń – umożliwia dodawanie wydarzeń.

Baza wiedzy - zasoby bazy wiedzy podzielone są na różne ścieżki tematyczne z możliwością wyszukiwania potrzebnych informacji po słowach kluczowych.

Materiały do pobrania – lista materiałów do pobrania.

Grupa/y - jedna lub więcej grup, do których został przydzielony Uczestnik Projektu.

GRUPY

Każdy Uczestnik Projektu należy do grup:

Tematycznych – w zależności od wybranej ścieżki szkoleniowej i roli (dwie grupy: 1. tematyczna dla Pracowników, 2. tematyczna dla Pracowników i Trenerów).

Metodycznej – dotyczącej zagadnień związanych z prowadzeniem szkoleń niezależnie od specjalizacji, np. praca z grupą, radzenie sobie z typowymi trudnościami itp.

Forum dyskusyjne – Członkowie grupy mają możliwość swobodnej dyskusji, integracji w ramach tematów, które nie mieszczą się w obszarach ww. grup.

W zależności od grupy jej zawartość może się różnić, w każdej grupie są dostępne zakładki:

- **Opis** – informacje o grupie, trenerze oraz tablica informacyjna.
- **Zasoby** – zasoby z materiałami dostępne w grupie.
- **Kalendarz** – terminy zawierające zdarzenia przypisane do grupy.
- **Forum** – forum dyskusyjne grupy.

Najlepiej oceniane

Użytkownicy korzystający z platformy są objęci grywalizacyjną formą budowania prestiżu, który jest prezentowany przy ich profilu oraz w miejscach, w których się wypowiadają. Prestiż Uczestnika Projektu wynika z oceny innych Uczestników Projektu i/lub Trenerów.

Użytkownicy mogą oznaczać posty i komentarze Trenerów, innych Uczestników jako wartościowe. Prestiż wyrażany jest w formie:

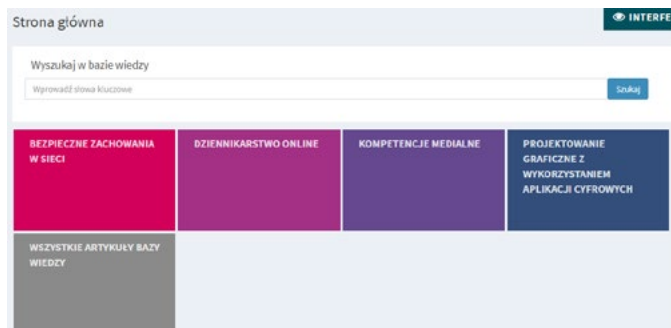
liczbowej ☆ 4 oraz **statusu** 💎 2

BAZA WIEDZY

Po zalogowaniu się w oknie głównym wszyscy Uczestnicy Projektu mają dostęp do **BAZY WIEDZY**.

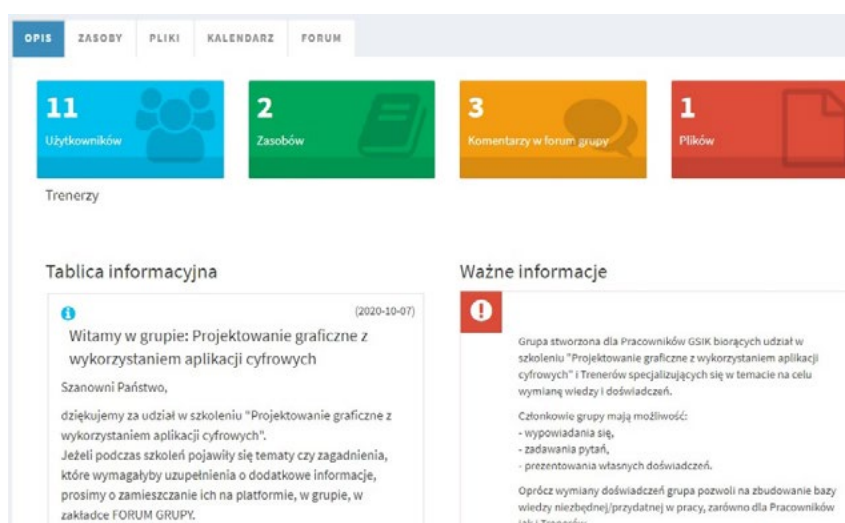

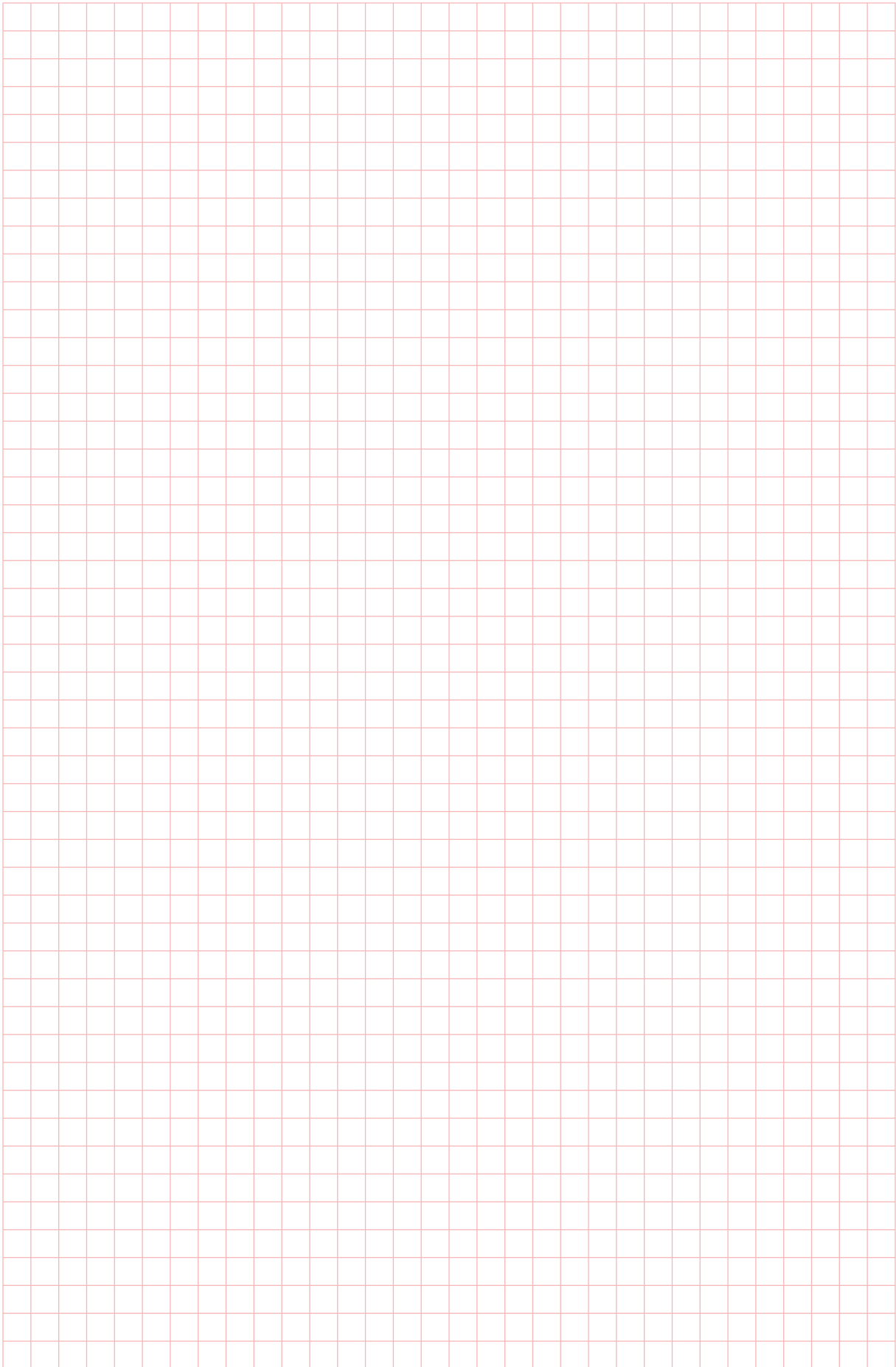
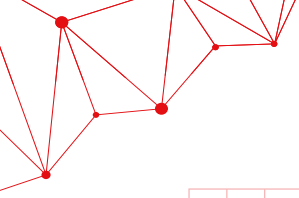
Baza wiedzy zawiera dodatkowe materiały dotyczące realizacji poszczególnych ścieżek tematycznych w postaci opisów, ilustracji, materiałów video oraz tzw. narzędziownię, czyli gotowe szablony, pliki prezentacji, materiały stosowane podczas szkoleń.

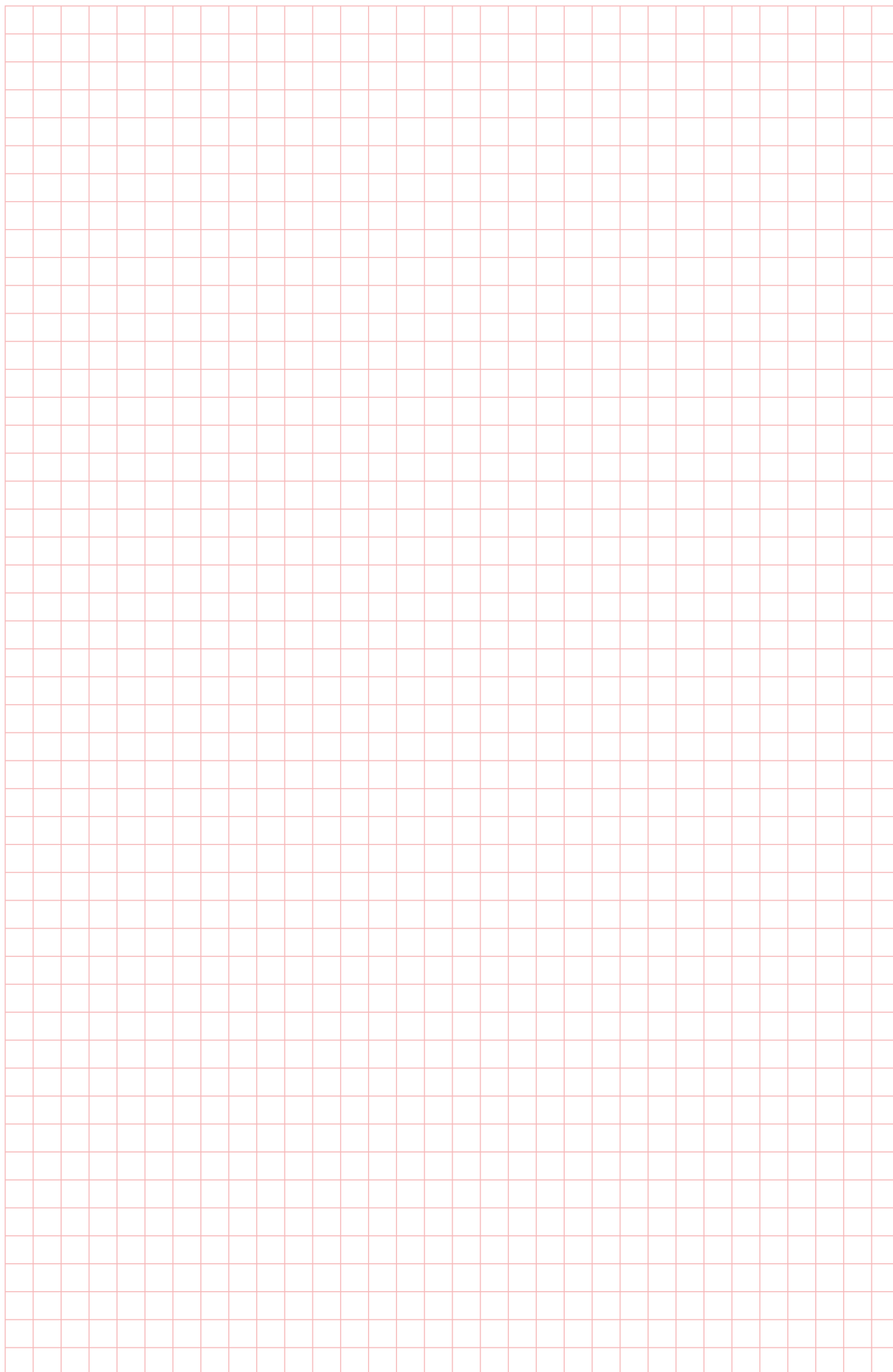
Każdy Uczestnik Projektu będzie mógł je pobrać i wykorzystać podczas zajęć z dziećmi i młodzieżą. Baza wiedzy będzie na bieżąco aktualizowana i poszerzana.

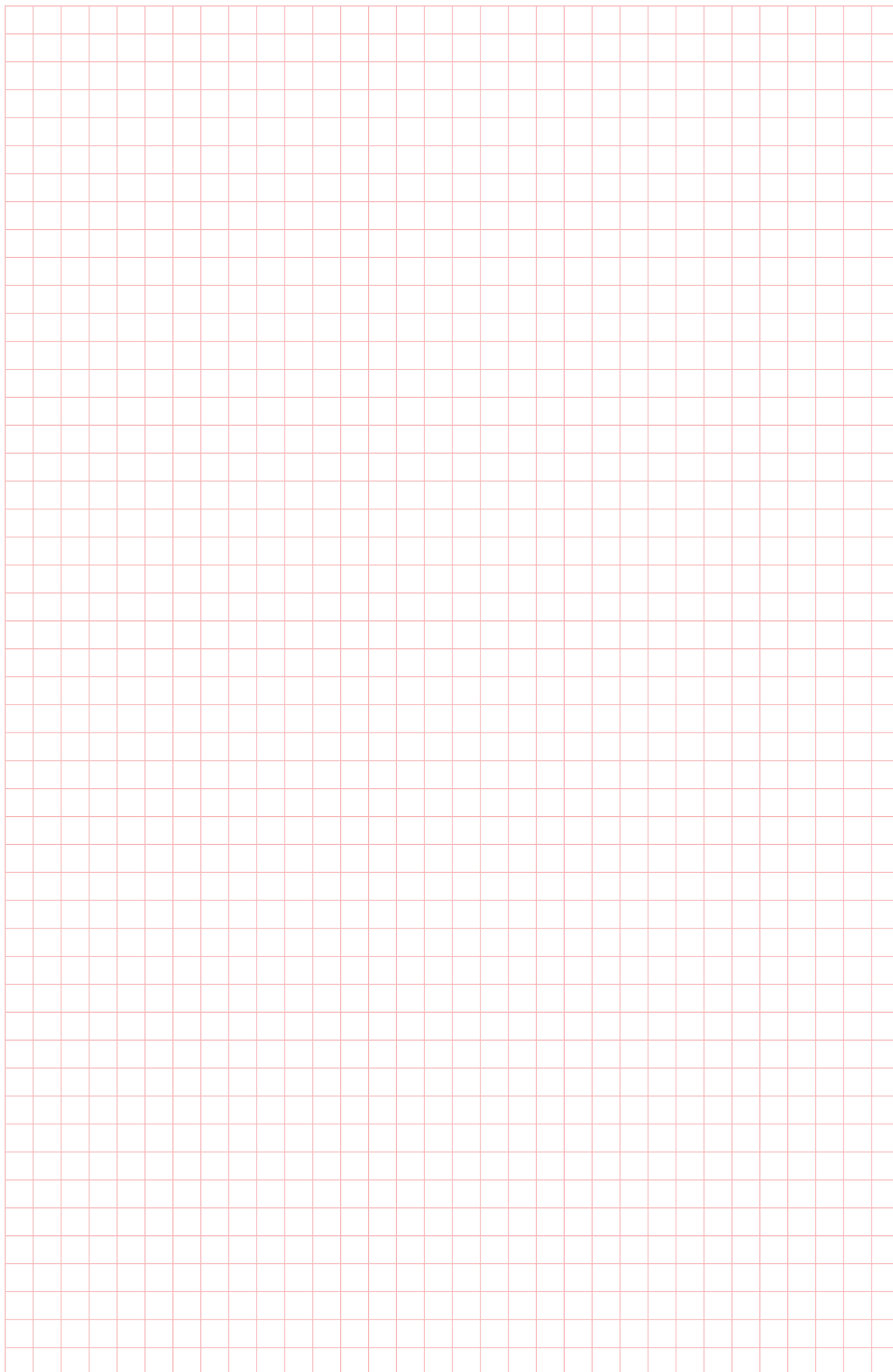
W przypadku, gdy Uczestnika Projektu przypisano do jednej z istniejących grup platformy to pod listą kategorii znajduje się lista **Twoje grupy**.

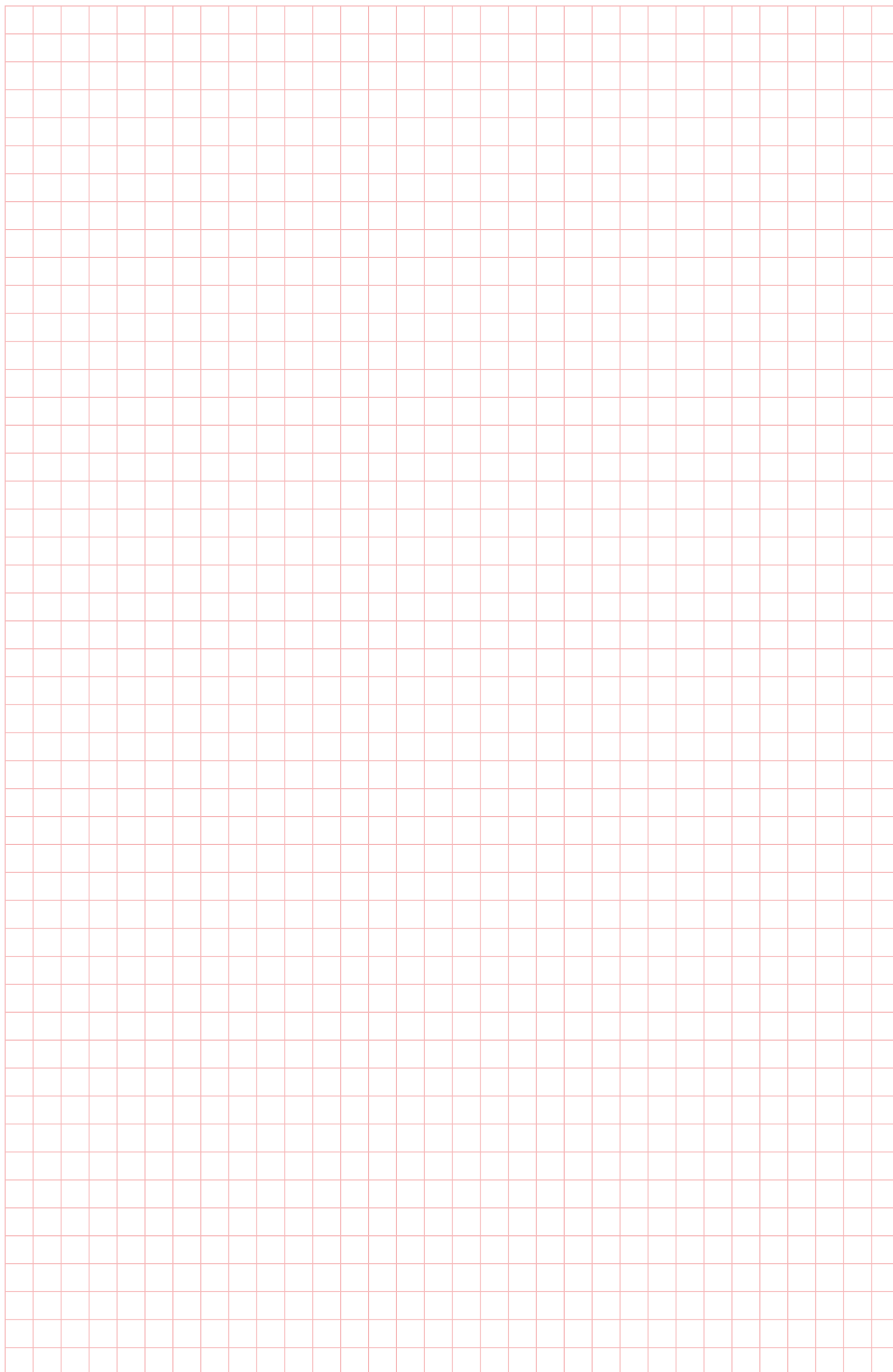
Kliknięcie w jedną z kategorii bazy wiedzy powoduje przejście do tej kategorii, natomiast kliknięcie nazwy grupy np. „Forum dyskusyjne (Pracownicy i Trenerzy)” powoduje przejście do panelu danej grupy.

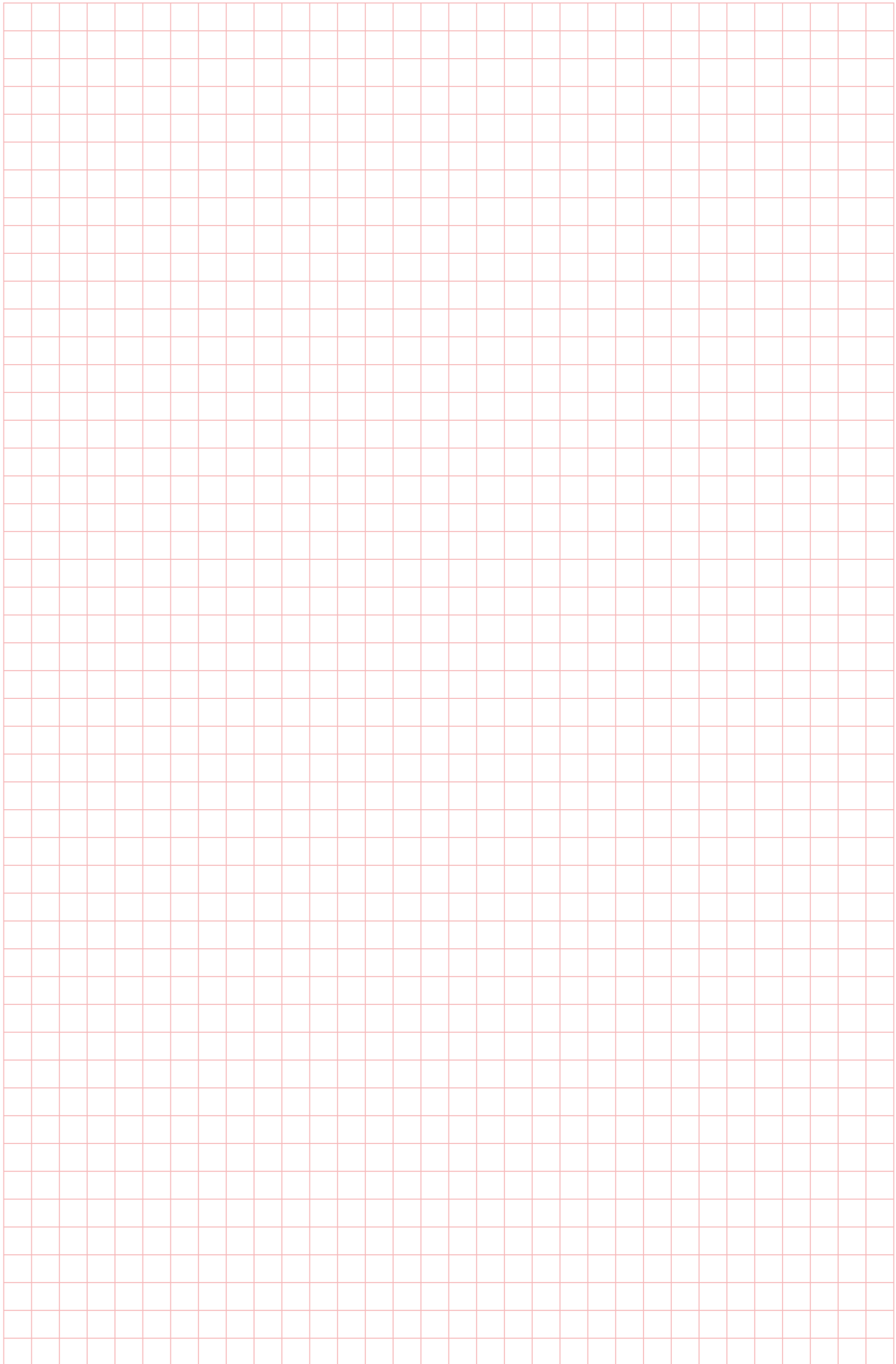

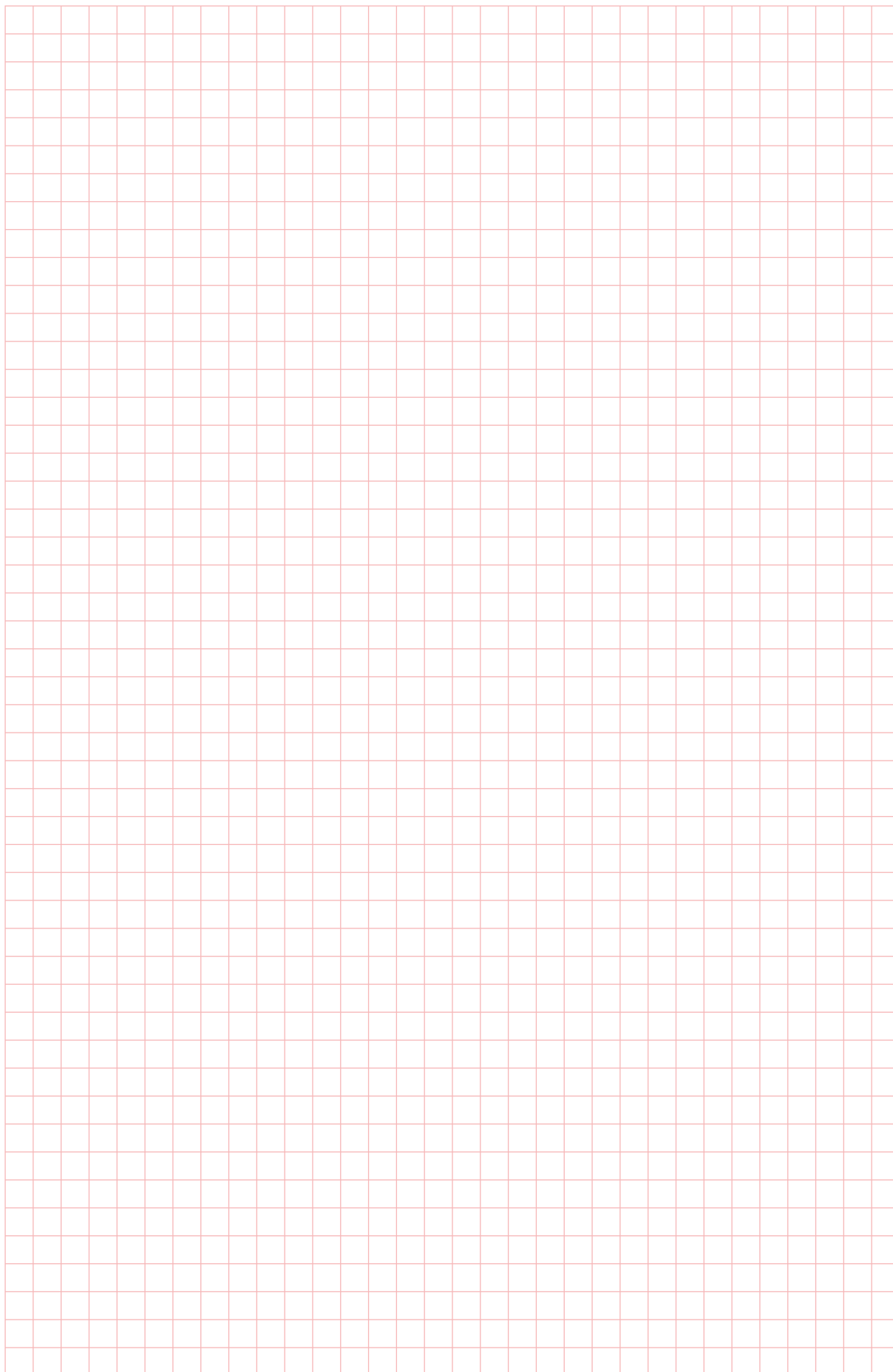

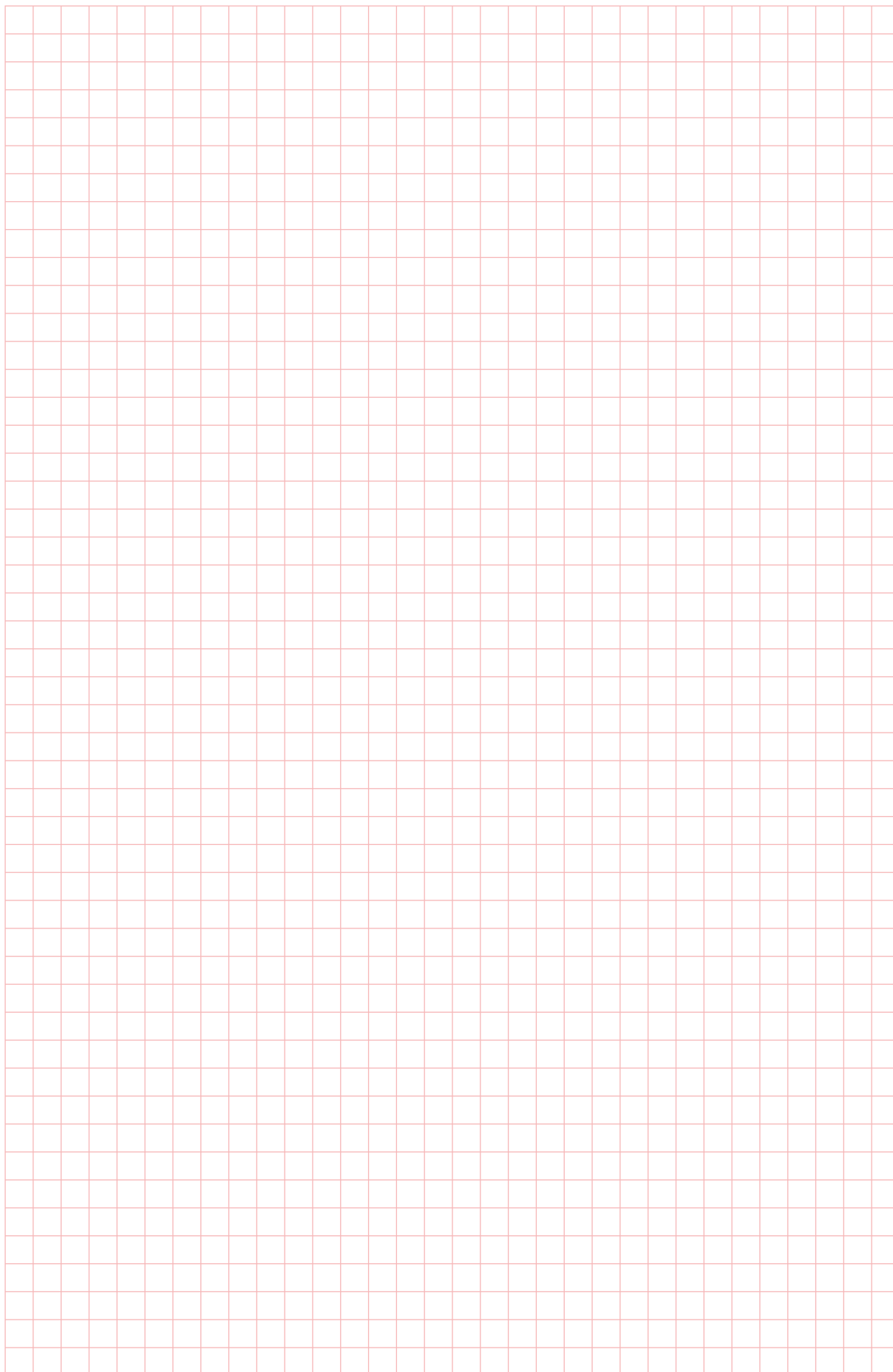

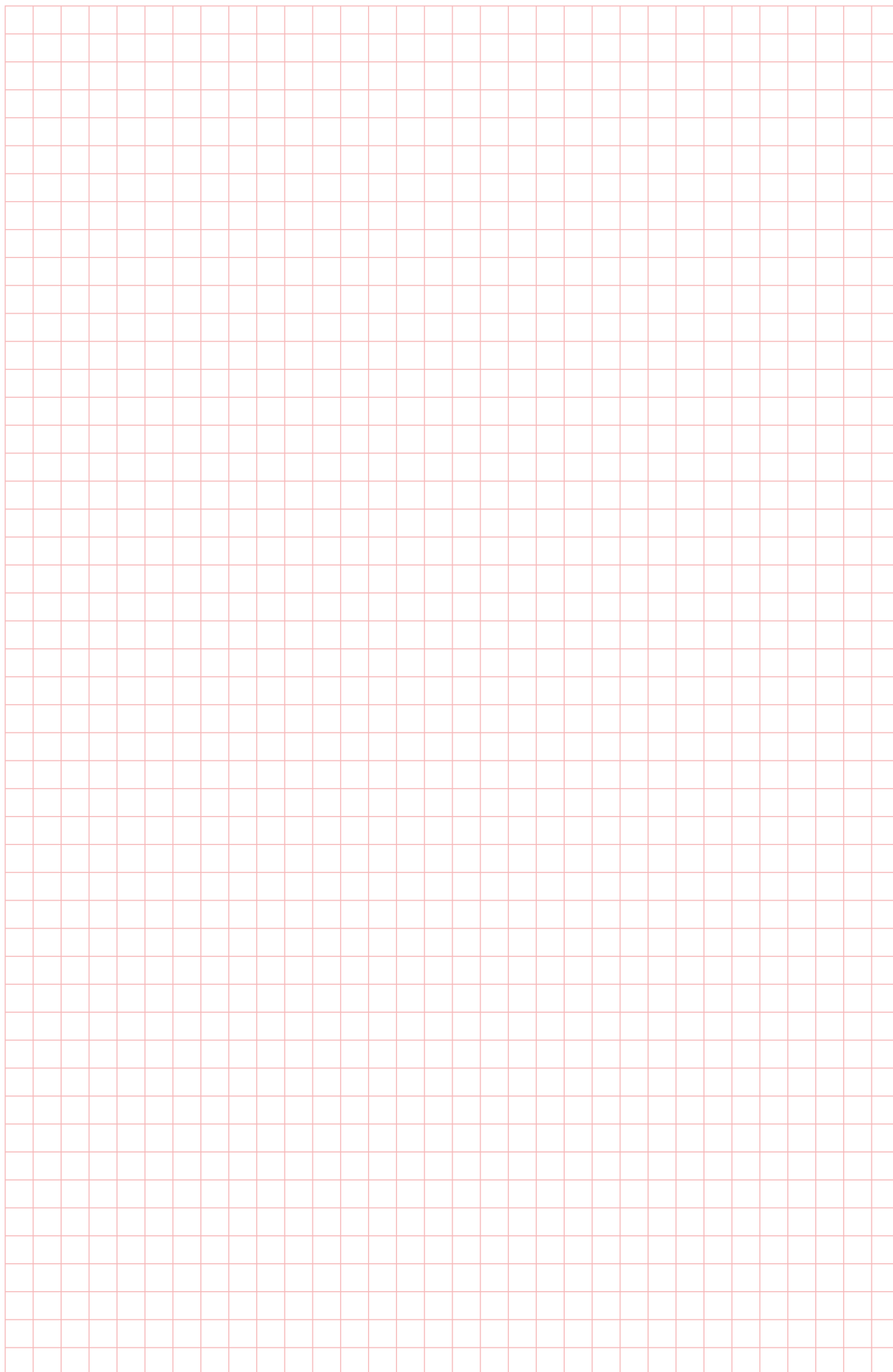

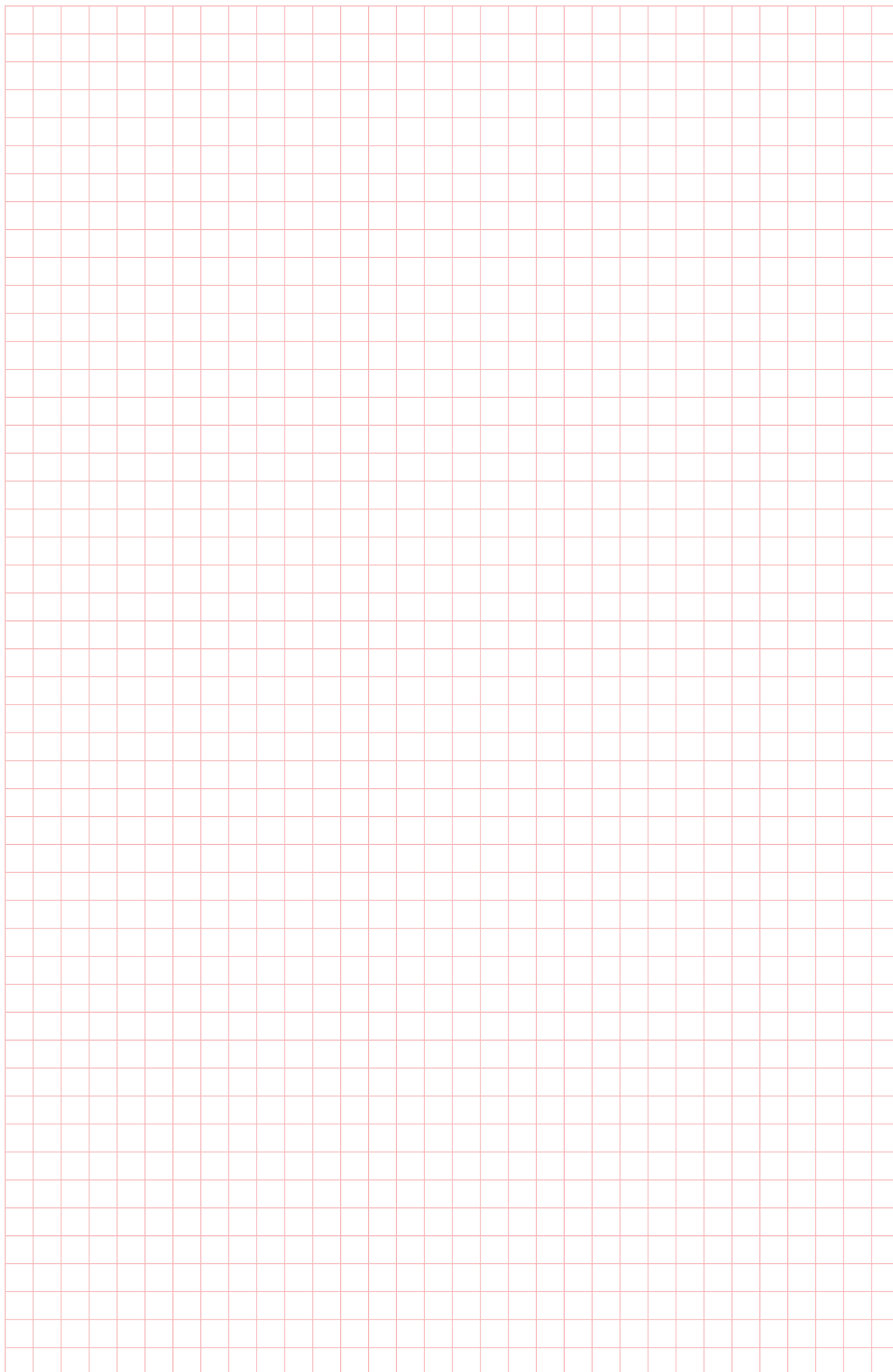

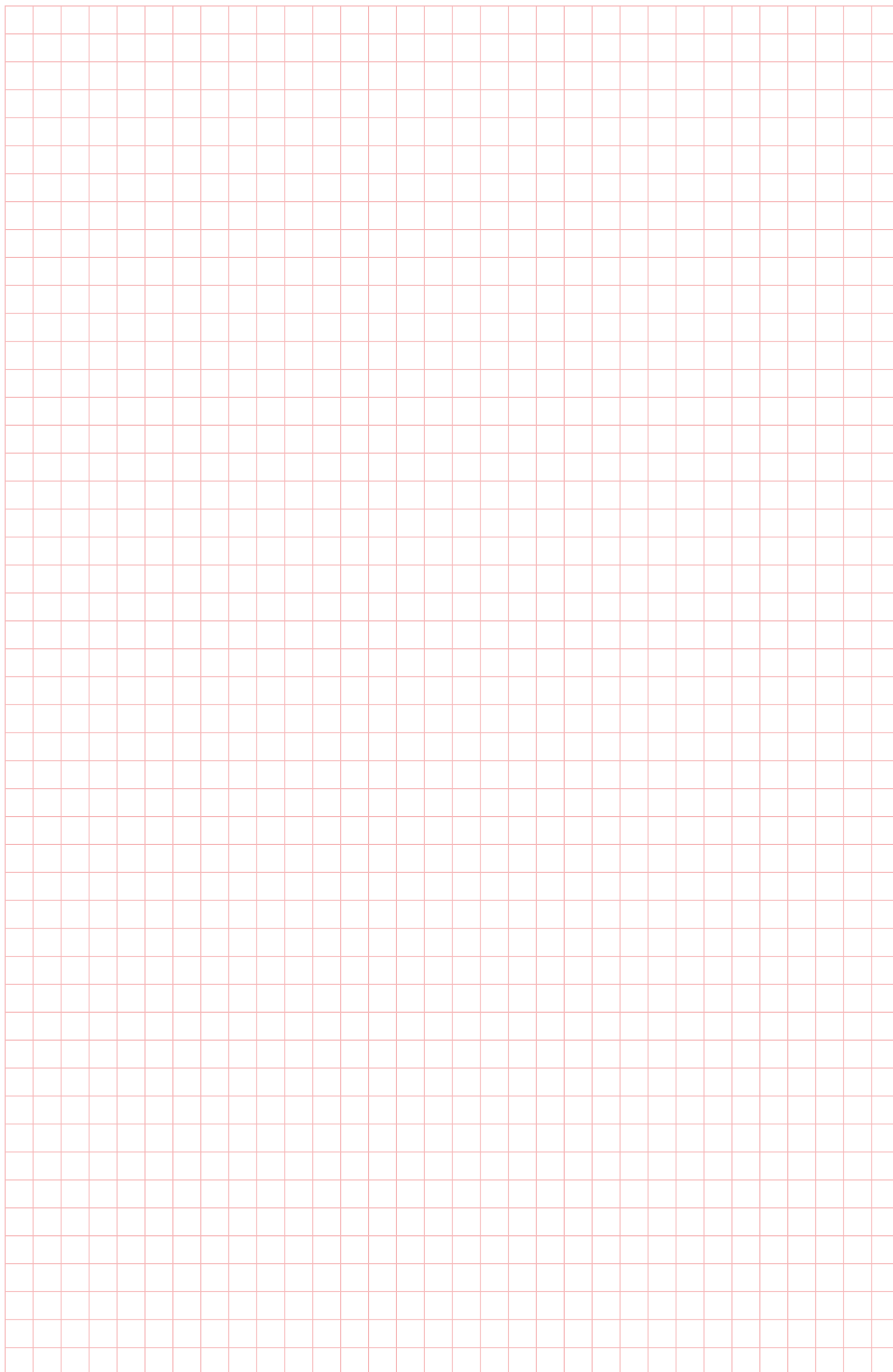

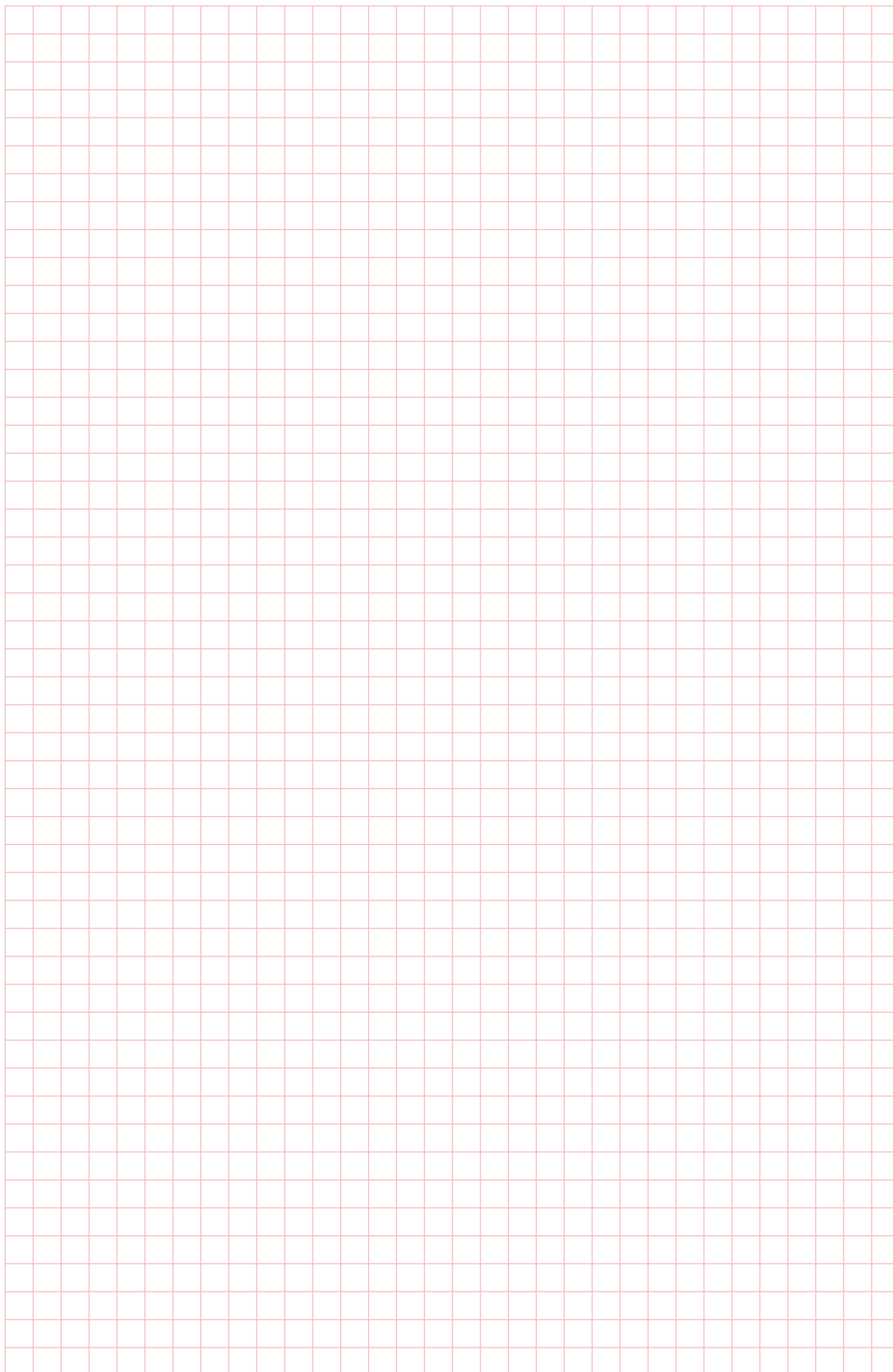

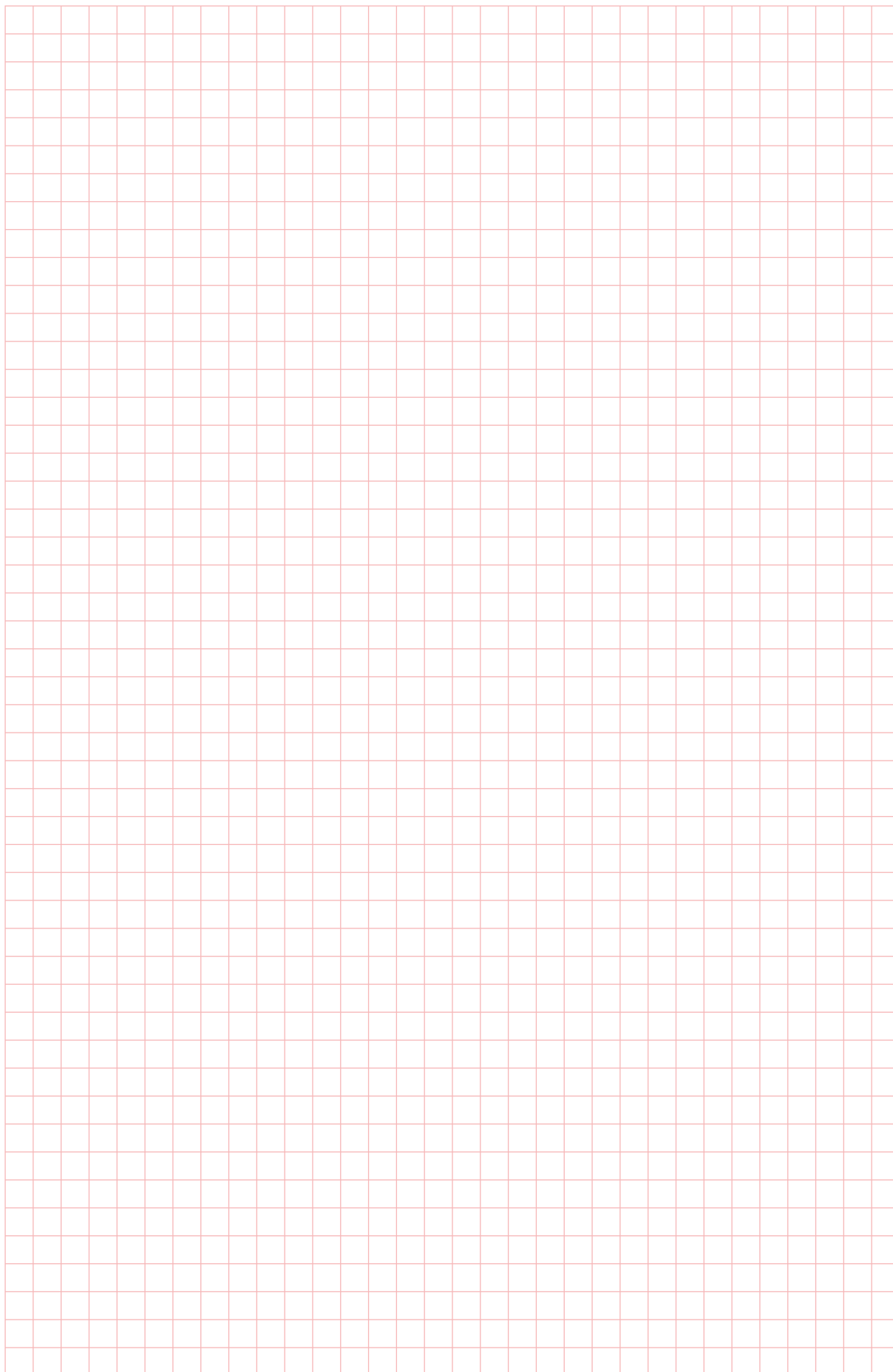

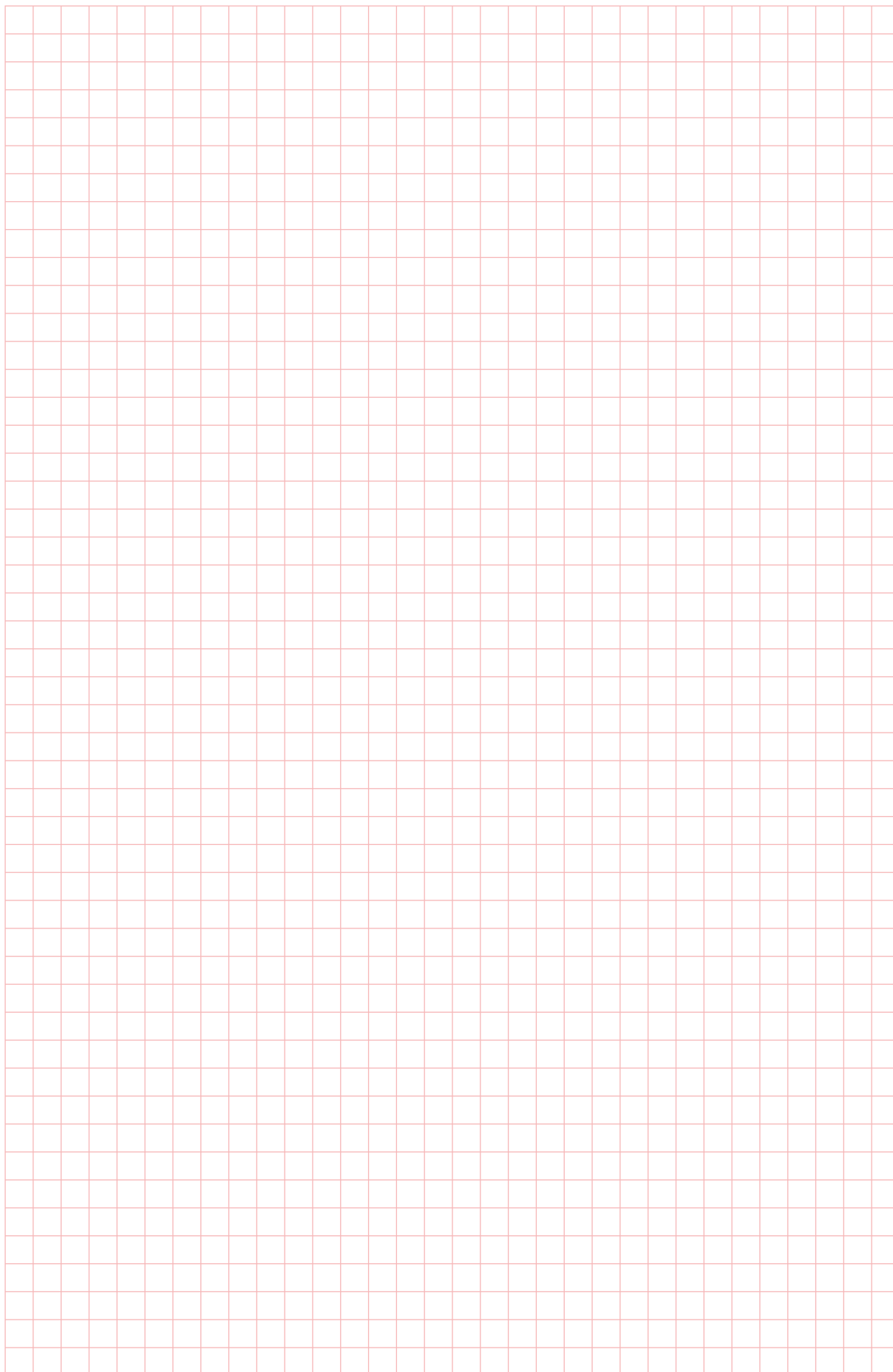

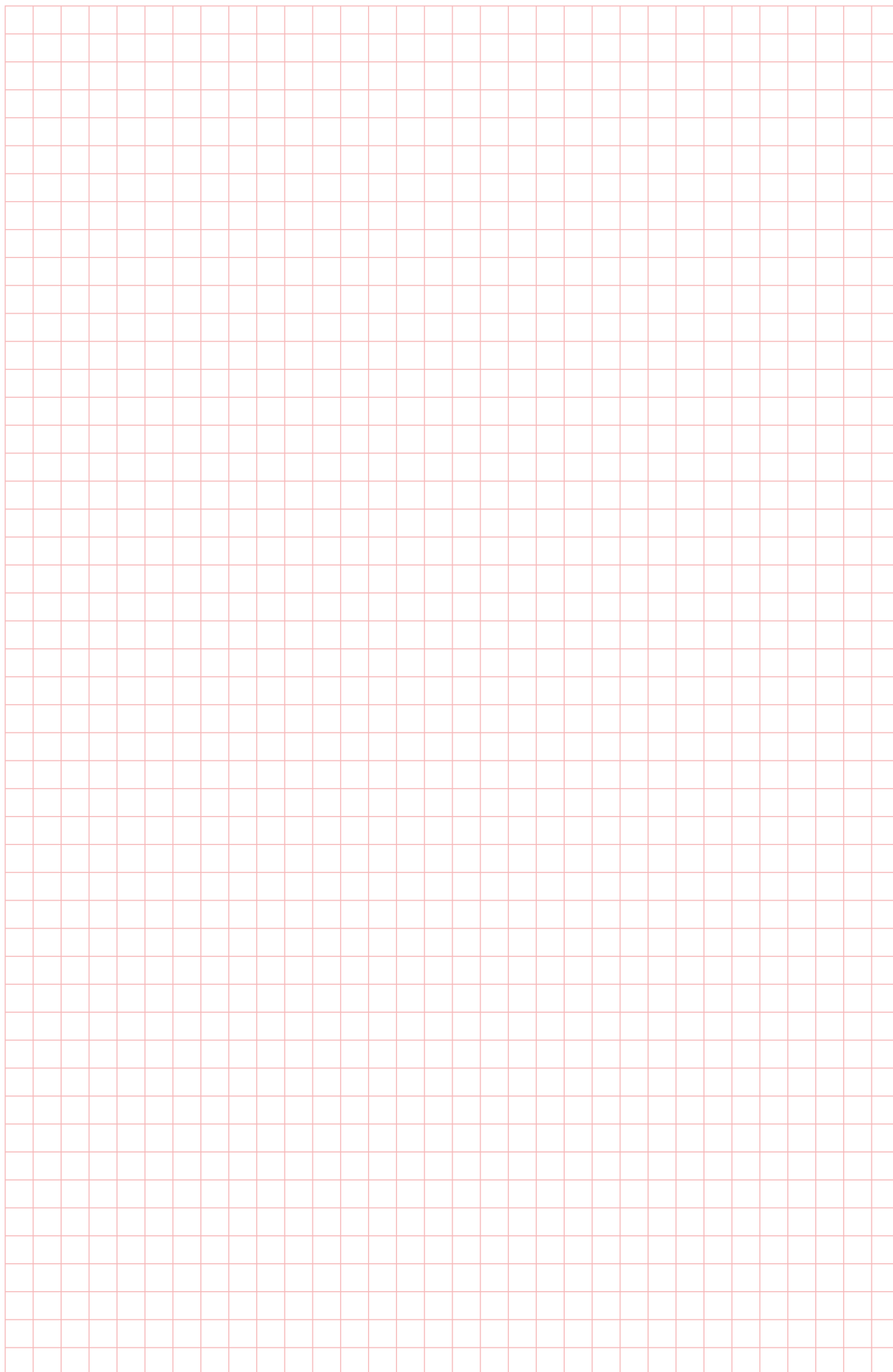

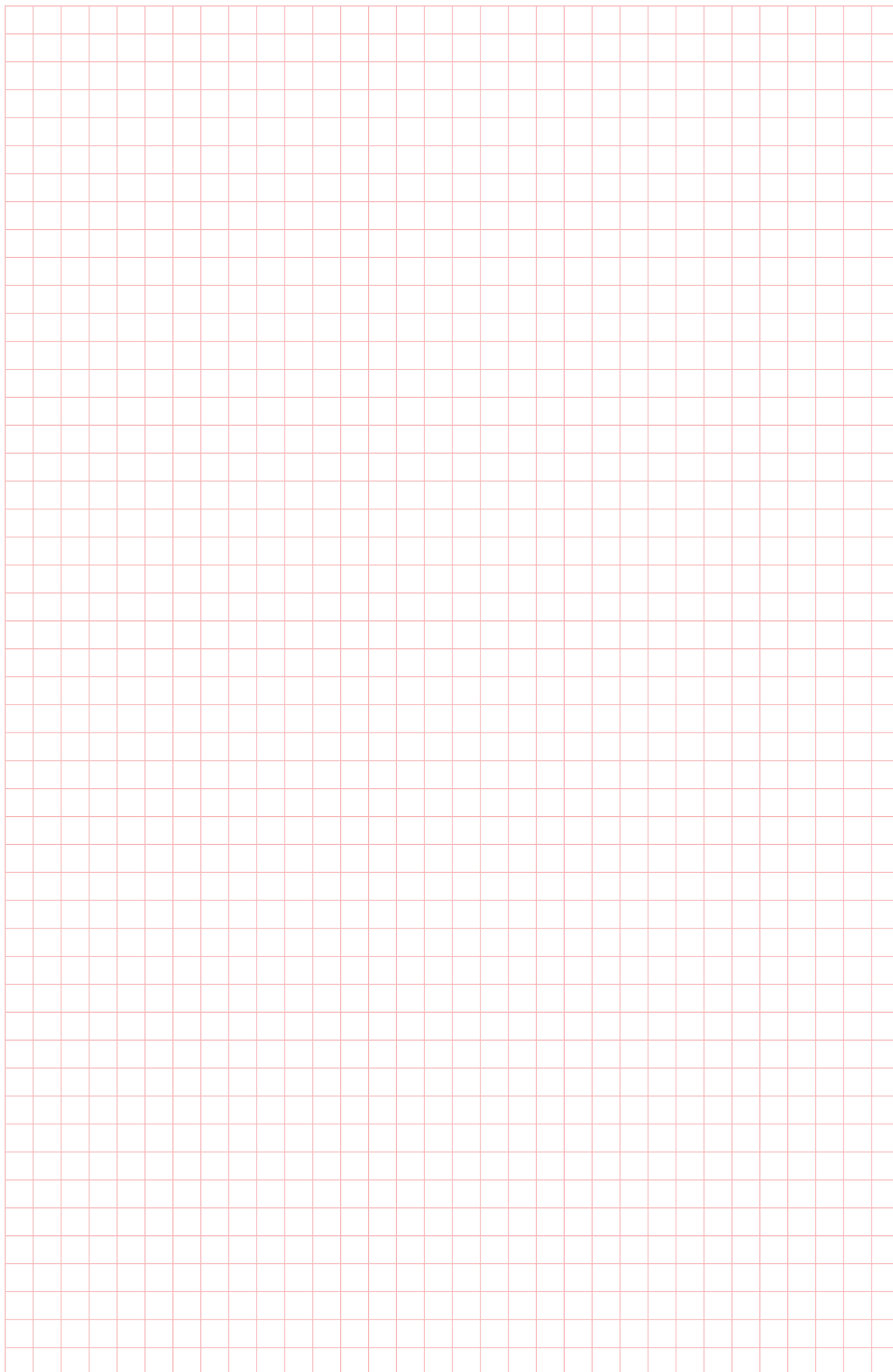

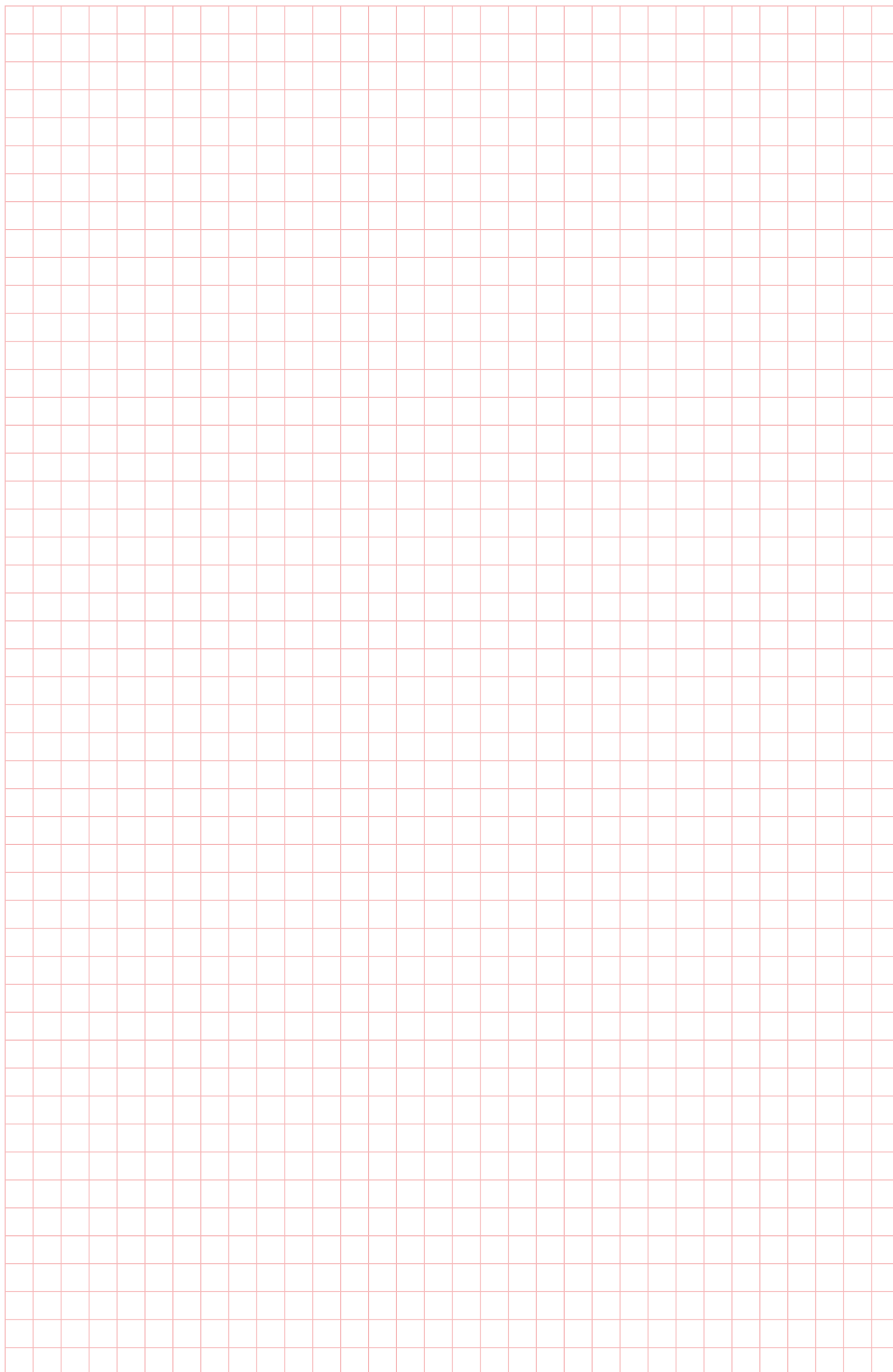

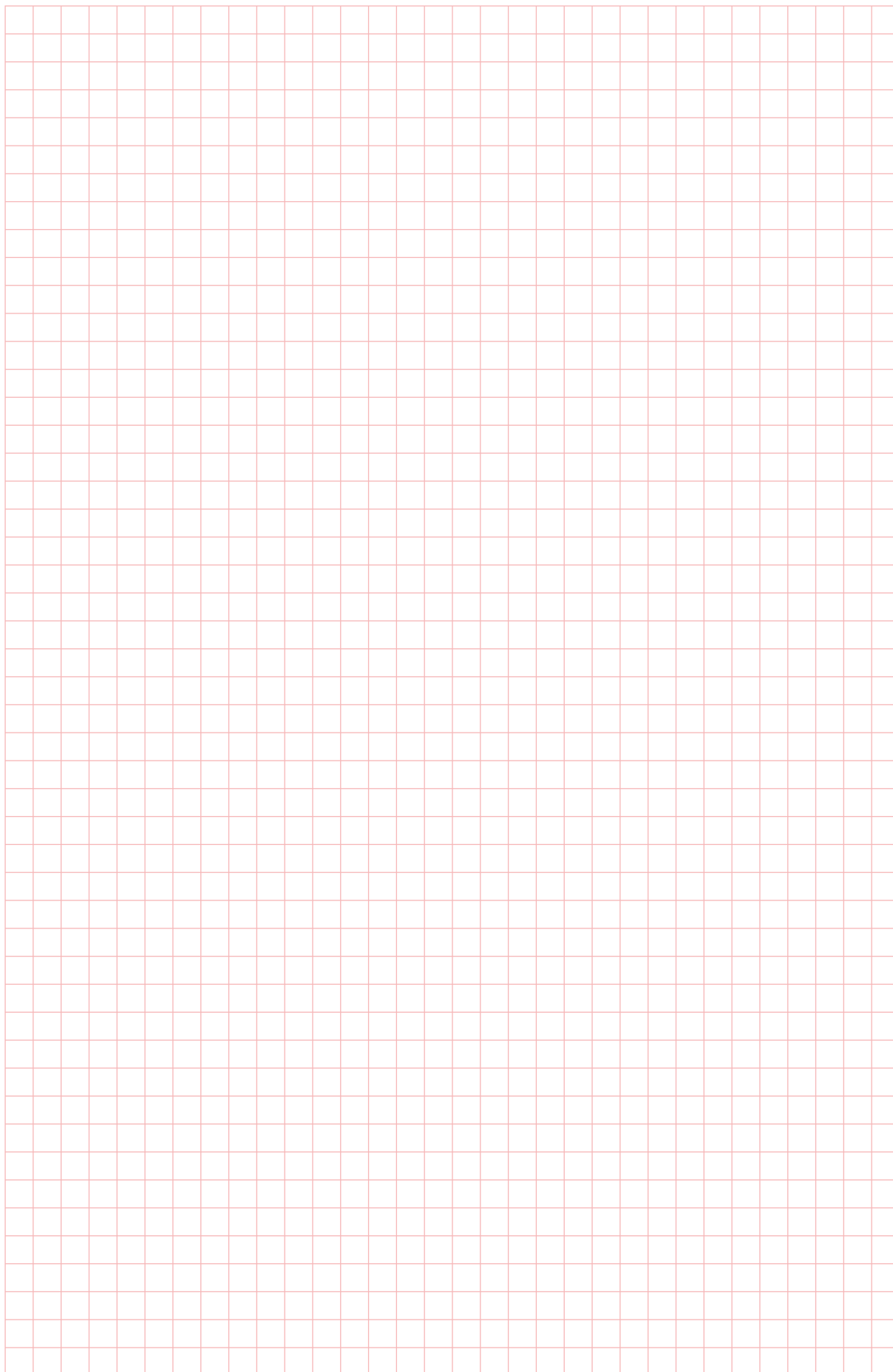

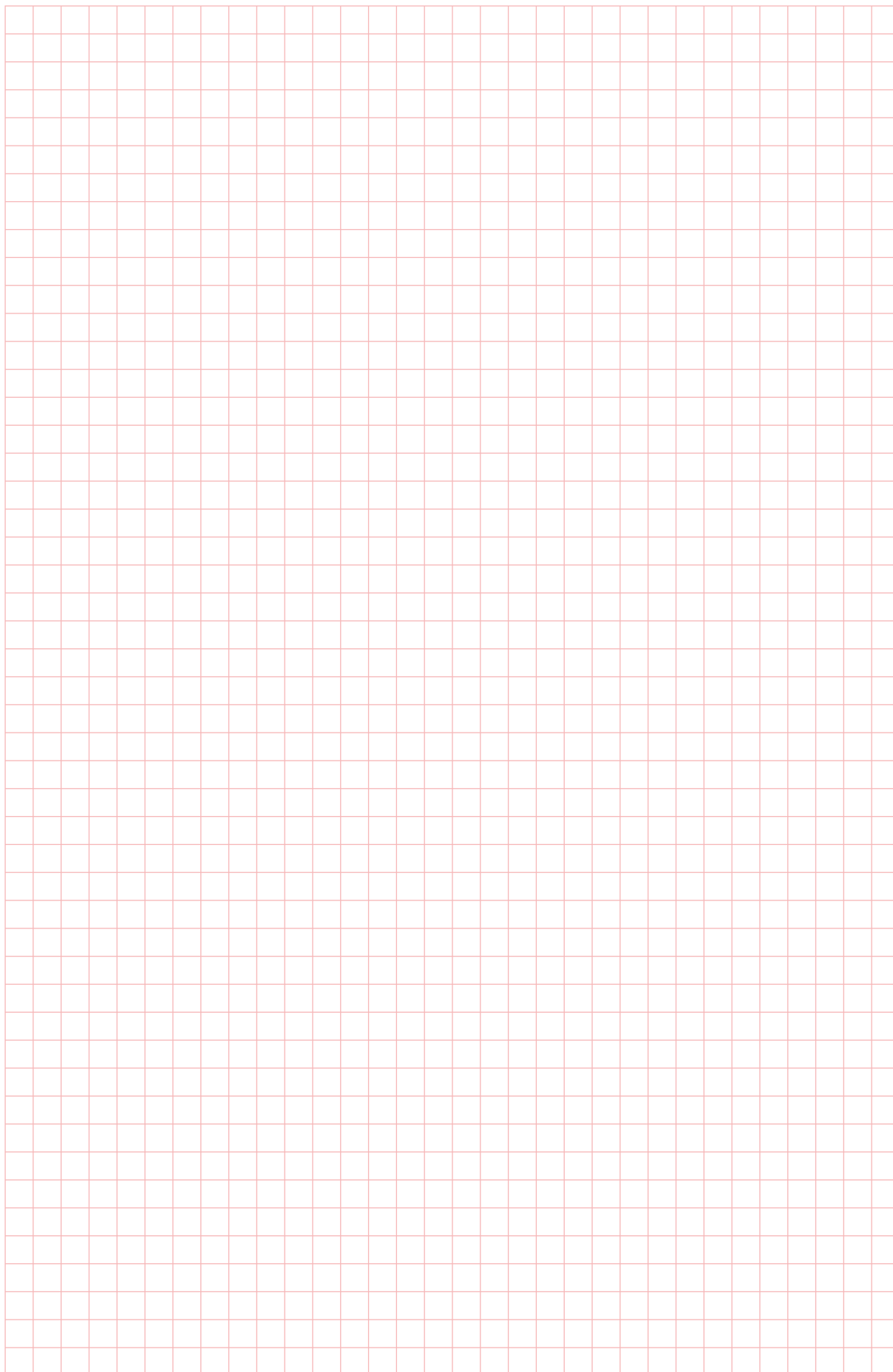

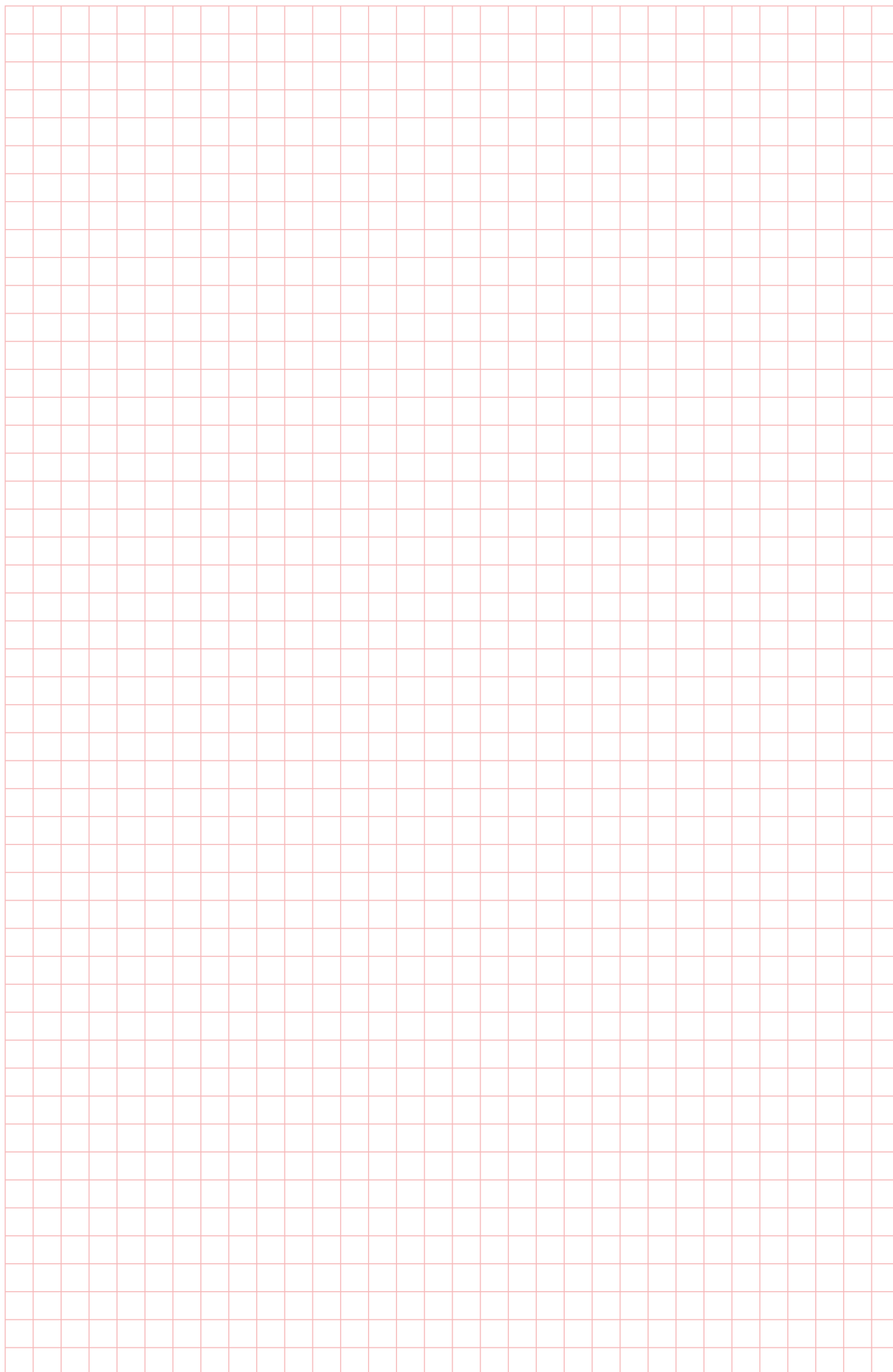

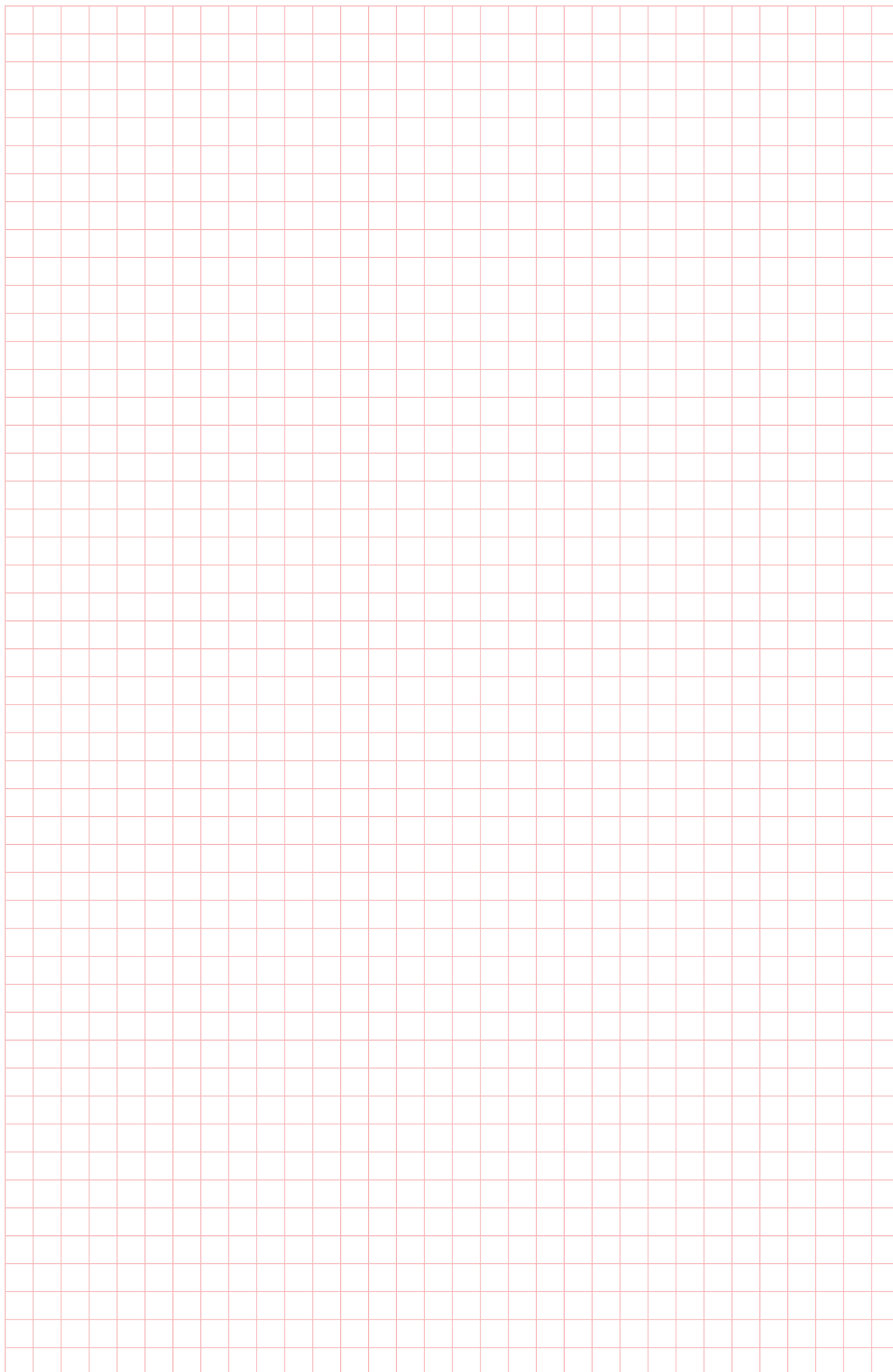

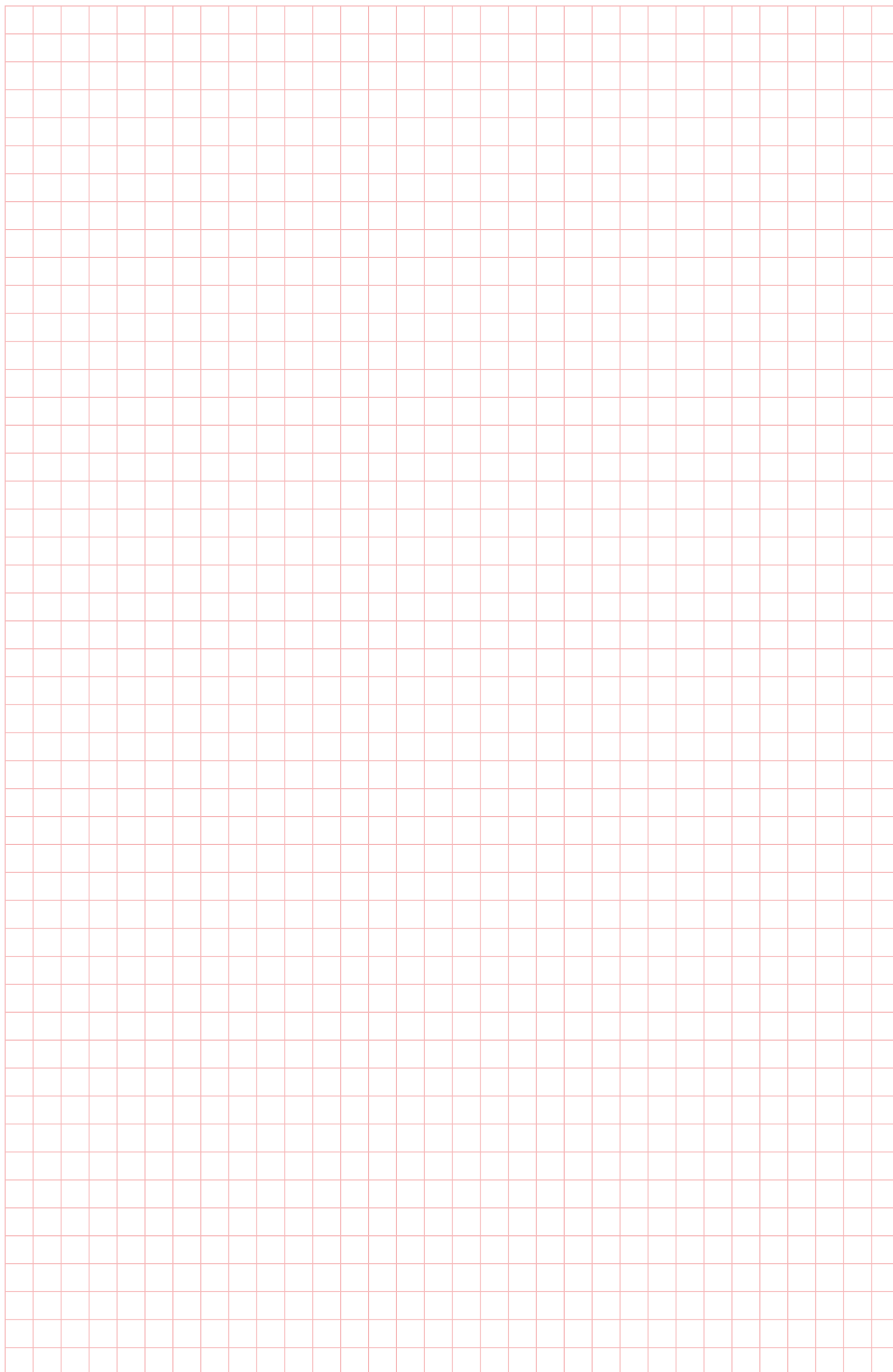

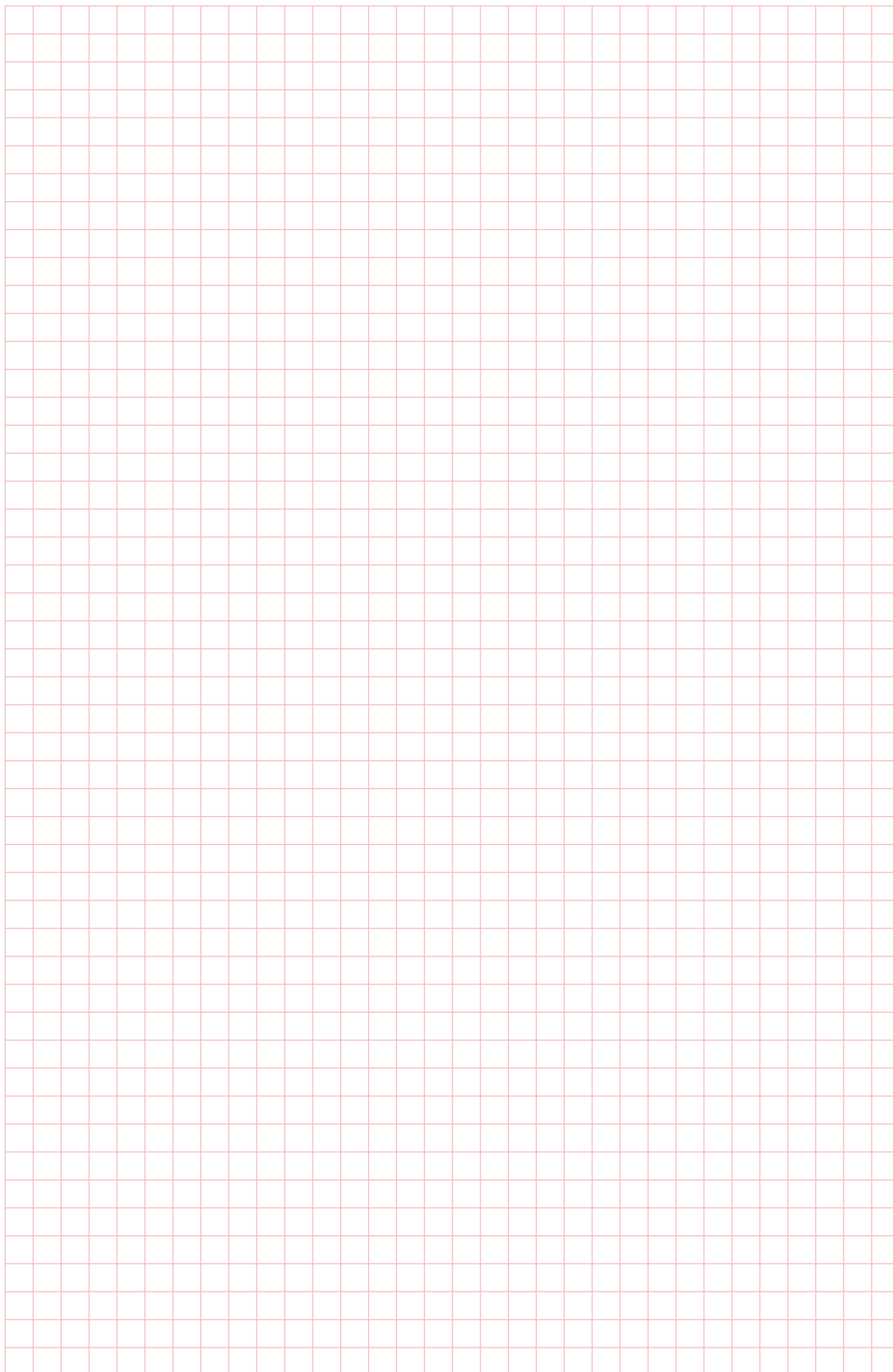

www.siecnakulture.pl

FUNDACJA **WSPIERANIA**
ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU